

MANUALUL OBSERVATORULUI - PARLAMENTARE 2016

I. INSTRUCȚIUNI PENTRU OBSERVATORI ȘI CODUL DE CONDUITĂ.....	2
Rolul observatorului	2
Ce face un observator intern?	3
Echipe mobile și observatori staționari	4
Formularele de observare și comunicarea în ziua alegerilor	7
II. ASPECTE GENERALE LEGATE DE ORGANIZAREA ȘI OBSERVAREA ALEGERILOR.....	7
Ce se alege pe 11 decembrie?	7
Care sunt legile pe care trebuie să le cunosc?	8
Administrația electorală	8
Sistemului informatic de monitorizare a prezenței la vot și de prevenire a votului ilegal (SIMPV).....	13
III. REGISTRUL ELECTORAL ȘI LISTELE ELECTORALE	17
Listele permanente - cuprind alegătorii care au domiciliul sau reședința în România sau în străinătate, înscrși în Registrul Electoral	17
Listele suplimentare – cuprind excepții de la listele permanente și se completează de către președintele BESV în ziua votului.....	17
Extrasul pentru urna specială (mobilă).....	18
IV. ZIUA ALEGERILOR.....	19
Condițiile necesare pentru a vota.....	19
Când se votează.....	19
Unde se votează.....	19
Documente pe baza cărora se poate vota	21
Urna specială (mobilă).....	22
Alegătorii care nu se pot deplasa la secția de votare.....	22
Alegătorii care se afla la data alegerilor într-un spital public sau privat, cămin pentru persoane vârstnice sau entități similare -	23
Alegătorii în arest preventiv sau pedeapsă privativă de libertate –	23
Alegătorii cu decizie de arest la domiciliu -	25
Persoane care pot asista la procesul electoral în ziua votului.....	25
Ziua alegerilor – Deschiderea secției	26
Ziua alegerilor - Etapele votării	27
Ziua alegerilor – Închiderea secției și numărarea voturilor.....	30
Buletin de vot valid, nul și alb	32
V. PROCEDURA PENTRU ÎNTÂMPINĂRI (SESIZĂRI).....	33
Cum fac o plângere penală?.....	34
VI. CONTRAVENȚII ȘI INFRAȚIUNI	35
VII. PRINCIPALELE ASPECTE DE LUAT ÎN CONSIDERARE.....	41

Abrevieri

Autoritatea Electorală Permanentă – AEP
Biroul Electoral Central - BEC
Biroul electoral de circumscripție județeană – BEJ
Birou electoral al secție de votare – BESV
Sistemul informatic de monitorizare a prezenței la vot și de prevenire a votului ilegal – SIMPV

I. INSTRUCȚIUNI PENTRU OBSERVATORI ȘI CODUL DE CONDUITĂ

Rolul observatorului

- Observatorii sunt reprezentanți **independenți**, acreditați de o organizație neguvernamentală, care nu susțin activitatea niciunui competitor electoral și urmăresc respectarea legislației în mod echidistant. **Aceștia nu vor face niciun fel de comentariu de natură politică, în nume propriu sau al EFOR. Nu se vor implica direct în procesul electoral, nu vor asista alegătorii să voteze și nici nu vor ajuta în niciun fel membrii biroului electoral în activitățile care le revin în mod legal, precum numărarea voturilor.**

- Observatori pot fi numai persoane care nu fac parte din partide politice, care nu au făcut parte din campania electorală a unui competitor electoral (inclusiv candidați independenți) și au drept de vot. Dacă vedeți că în secție se află observatori care declară că reprezintă partide politice, vă rugăm să ne informați de îndată.

- Dreptul de a observa (conferit de ecuson cu numele observatorului, numele organizației și semnătura persoanei care o reprezintă legal) permite titularului să asiste la operațiunile electorale, inclusiv la numărarea voturilor și la întocmirea proceselor-verbale. Acreditarea este valabilă numai însoțită de un act de identitate (carte de identitate în România) al titularului acestuia. Vă rugăm să aveți grijă de acreditare, întrucât nu se va elibera un duplicat.

***Art 90 (1)** Persoanele acreditate pot asista la operațiunile electorale în ziua votării, începând cu ora 6,00 și terminând cu momentul încheierii și semnării de către membrii biroului electoral al secției de votare a procesului-verbal de constatare a rezultatelor votării în secția respectivă.*

- (2) *Persoanele acreditate nu pot interveni în niciun mod în organizarea și desfășurarea alegerilor, având numai dreptul de a sesiza în scris președintele biroului electoral în cazul constatării unei neregularități. Orice act de propagandă electorală, precum și încălcarea în orice mod a prevederilor prezentei legi atrag aplicarea sancțiunilor legale, suspendarea acreditării de către biroul electoral care a constatat abaterea, iar în ziua votării, îndepărtarea imediată a persoanei respective din secția de votare.*
- (3) *La biroul electoral al secției de votare, persoanele acreditate pot staționa numai în spațiul stabilit în acest sens în sala de votare de către președintele biroului electoral al secției de votare.*

IMPORTANT:

Acreditarea este valabilă pentru orice secție de votare.

Orice act care contravine regulilor stabilite prin acest document sau prin cele deja comunicate de către organizația care a emis acreditarea se sancționează cu retragerea acreditării pentru acel observator.

Ce face un observator intern?

- Rolul principal al observatorului este să vegheze la respectarea legislației și să raporteze președintelui BESV orice neregulă (verbal sau scris).
- În momentul raportării de neregulă este important să menționați dacă ați fost implicat direct sau ați văzut incidentul sau ați aflat de la un terț. Pentru a face filma sau fotografia în secția de votare solicitați acordul președintelui biroului electoral al secției de votare.
- Dacă considerați că există o amenințare iminentă la adresa dumneavoastră, trebuie să părăsiți imediat zona; nu trebuie să riscați să vă puneți în pericol, întrucât siguranța dumneavoastră personală este mai importantă decât orice alte considerații. Incidentele de acest fel trebuie comunicate poliției.
- Trebuie să sosiți la secția de votare cel târziu la ora **6.15**, pentru a urmări procedurile de deschidere. Pe parcursul zilei veți monitoriza ce se întâmplă în secția de votare. Veți completa fișele primite de la organizația care v-a emis acreditarea și veți transmite informații legate de secția de votare în mai multe etape prestabilite către echipa de coordonare. Pentru întrebări și informații puteți folosi **telefonul 0800 080 200 (gratuit) sau platforma www.votcorect.ro**. Pentru aspecte grave sau decizii importante, vă rugăm să contactați organizația care v-a emis acreditarea, la datele de contact trimise.

Trebuie luat în calcul faptul că multe erori se datorează lipsei de experiență a

personalului din secția de votare și nu reprezintă neapărat fraudă. Cu toate acestea, repetarea unor astfel de nereguli în mod sistematic poate denatura procesul de votare. Dacă observați probleme grave, cum ar fi falsificarea documentelor, introducerea mai multor buletine de vot sau influențele primarilor asupra secției de votare, raportați cât mai repede aceste nereguli.

Echipe mobile și observatori staționari

Regula este că observarea se face în secții care sunt prestabilite cu coordonatorii acțiunilor de observare. Cu toate acestea, secțiile respective pot fi schimbate, cu acordul echipei de coordonare.

Echipe mobile - Pentru ca observarea alegerilor să fie eficientă este necesar să existe elementul vizitelor spontane la secțiile de votare. În funcție de condițiile geografice și circumstanțele din secțiile de votare, o echipă mobilă de observatori poate vizita aproximativ 10 secții de votare în decursul zilei. Observatorii trebuie să rămână cel puțin 45 de minute în fiecare secție de votare vizitată; pot opta să se întoarcă la aceeași secție de votare de mai multe ori, în special în cazul în care consideră că există probleme care merită o atenție specială. Observatorii trebuie să rețină că observarea alegerilor nu depinde doar de vizitarea unui număr cât mai mare de secții de votare și uneori poate fi recomandabil să viziteze mai puține secții de votare pentru o perioadă mai lungă de timp.

Deschiderea și închiderea nu se pot observa la mai multe secții. Așadar, trebuie să vă alegeți o secție pentru deschidere, respectiv închidere unde să asistați la desfășurarea procedurilor.

Ziua votului arată astfel:

Observarea procedurii de deschidere a secțiilor de votare începe cel mai târziu la ora 06:15 atât pentru observatorii mobili, cât și pentru cei staționari.

După ora 7:00 (ora la care începe votarea) observatorii staționari rămân toată ziua la aceeași secție. Observatorii mobili rămân după deschiderea secției și observă votarea cam 45-60 de minute, apoi vizitează alte secții de votare unde stau tot 45-60 de minute în fiecare.

La ora 21:00 (ora închiderii secțiilor de votare) toți observatorii trebuie să se afle la secțiile unde vor observa numărarea voturilor – atenție: după închiderea secției de votare nimeni nu mai are voie să intre, deci nu puteți schimba secția.

Pentru aceia dintre noi care vom observa la altă secție decât cea unde suntem arondați să votăm, este foarte important să știm unde putem vota:

- în localitatea de domiciliu: numai la secția la care suntem arondați să votăm;
- în altă localitate, dar în circumscripția (județul) de domiciliu: la orice secție de votare (dar numai o singură dată!) pe liste suplimentare;
- în afara circumscripției (județului) de domiciliu: nu putem vota nicăieri.
- În străinătate – fie la secția unde v-ați înscris și ați fost arondat conform Registrului Electoral, fie la secțiile de la ambasade, consulate sau institute culturale, conform regulilor prezentate în secțiunea *Unde se votează*.

Regulile sunt valabile pentru orice alegător – nu există prevederi speciale pentru observatori.

Deci avem două variante – prima de preferință pentru observatorii staționari, iar a doua pentru cei mobili (în măsura posibilităților):

- ori votăm la secția la care observăm alegerile, dacă observăm la secția la care suntem arondați cu domiciliul sau dacă observăm în afara localității de domiciliu, dar în aceeași circumscripție (județ);
- ori observăm deschiderea la secția la care suntem arondați, votăm acolo imediat după 7:00, rămânem să observăm prima parte a votării (cam 45-60 de minute) și apoi plecăm să observăm la alte secții din aceeași localitate sau din alt județ.

Este important ca observatorii care doresc să observe în alt județ decât cel de domiciliu să-și aleagă un județ învecinat, ca să nu piardă multe ore pe drum. Observatorii care nu pot lucra pe tot parcursul zilei sunt rugați să ne anunțe între ce ore pot observa.

CODUL DE CONDUITĂ

- Observatorii își vor desfășura activitatea cu strictă imparțialitate, fără a exprima sau manifesta public nicio preferință pentru partidele sau formațiunile politice, candidații sau programele electorale ale acestora; nu se vor implica în campania electorală și nu vor afișa însemnele sau sloganurile competitorilor electorali.
- Observatorii își vor îndeplini îndatoririle într-o manieră discretă și nu vor interveni în procesul electoral. Observatorii pot adresa întrebări reprezentanților administrației electorale și altor autorități și pot semnala eventualele nereguli, însă nu le este permis să dea instrucțiuni, să modifice deciziile birourilor electorale sau să împiedice buna desfășurare a procesului electoral.
- Observatorii vor urmări toate aspectele procesului electoral și vor monitoriza toate etapele zilei alegerilor, inclusiv numărarea voturilor.
- Observatorii își vor baza toate concluziile pe observații personale, directe, sau pe fapte sau dovezi clare și convingătoare și vor transmite în timp util organizațiilor care i-au acreditat informații clare și corecte.
- Observatorii nu vor comenta procesul electoral în fața reprezentanților mass media în numele Expert Forum sau în numele organizațiilor care i-au acreditat.
- Observatorii nu își vor asuma riscuri inutile. Siguranța personală a fiecărui observator este mai importantă decât orice alte considerații.
- Observatorii vor respecta drepturile și libertățile fundamentale ale omului, legislația națională și autoritatea membrilor administrației electorale.
- Observatorii vor da întotdeauna dovadă de cel mai înalt nivel de discreție, comportament profesional și respect față de toți participanții la procesul electoral, fără discriminare.
- Observatorii vor purta asupra lor documentele de identitate și ecusonul (acreditarea) și se vor legitima în fața membrilor administrației electorale sau a altor reprezentanți ai autorităților implicate în organizarea alegerilor, la cererea acestora.
- Observatorii vor participa la instructajul organizat de echipa Expert Forum și vor respecta planul de repartizare în teritoriu și instrucțiunile permise.

Încălcarea acestor reguli poate duce la retragerea acreditării observatorului.

Formularele de observare și comunicarea în ziua alegerilor

Este foarte important ca în ziua alegerilor să completați cu atenție și responsabilitate formularele de observare.

Pentru consemnarea concluziilor observării la secția de votare aveți formulare de observare separate pentru deschidere (formularul A), votare (formularul B) și numărarea voturilor (formularul C). Formularele conțin lista procedurilor pentru fiecare etapă, deci vă vor ajuta și să vă asigurați că nu omiteți niciun aspect al procesului electoral.

Pentru comentarii și pentru a detalia sau explica unele dintre răspunsurile din formularele A, B și C veți folosi formularul E, în care trebuie să menționați din nou numărul secției de votare, astfel încât informațiile să poată fi corelate.

Este foarte important să răspundem la toate întrebările din formulare, deoarece nu urmărim numai să semnalăm neregulile, ci și să consemnăm, acolo unde este cazul, bunele practici care trebuie continuate.

Echipele de doi observatori vor completa un formular pentru fiecare echipă (nu un formular pentru fiecare observator). Fiecare observator (sau echipă) va completa un singur formular A și un singur formular C, deoarece deschiderea și numărarea pot fi observate o singură dată. În timpul votării însă, dacă observați la mai multe secții de votare, trebuie să completați un formular B la fiecare secție.

Vă rugăm să rețineți că observarea alegerilor nu presupune doar simpla prezență a observatorului în secția de votare; informațiile consemnate în formularele de observare sunt esențiale – pe baza lor ajungem la o concluzie corectă despre modul în care s-au desfășurat alegerile și putem formula recomandări pentru alegerile viitoare.

II. ASPECTE GENERALE LEGATE DE ORGANIZAREA ȘI OBSERVAREA ALEGERILOR

Ce se alege pe 11 decembrie?

Vom alege cei 466 de membri ai celor două camere al Parlamentului României, Senatul și Camera Deputaților, prin vot universal, egal, direct, secret și liber exprimat, pe liste închise (ordinea candidaților este predefinită de partide). Fiecare

judet (circumscripție) are propriile liste cu candidați din partea partidelor, precum și candidați independenți.

Lista tuturor candidaților din țară este publicată de către Biroul Electoral Central, pe www.parlamentare2016.bec.ro, secțiunea *candidați*.

Care sunt legile pe care trebuie să le cunosc?

- Constituția României
- Legea nr. 208/2015 privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, precum și pentru organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente
 - Legea nr. 288/2015 privind votul prin corespondență, precum și modificarea și completarea Legii nr. 208/2015 privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, precum și pentru organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente
 - Deciziile și hotărârile Biroului Electoral Central – www.parlamentare2016.bec.ro - acestea sunt publicate constant, astfel că pentru a fi la curent cu cele mai recente modificări, trebuie să consulți site-ul chiar și în ziua alegerilor.
 - Legea 286/2009 privind noul Cod Penal

În acest manual, toate referințele la articol și alineat care nu au și un număr de lege specificat se referă la Legea 208/2015. Pentru orice altă lege, am specificat numărul și anul acesteia.

Lista completă a reglementărilor relevante pentru procesul electoral poate fi consultată aici: www.parlamentare2016.bec.ro/legislatie.

Administrația electorală

Autoritatea Electorală Permanentă este o instituție administrativă autonomă cu personalitate juridică și cu competență generală în materie electorală, care are misiunea de a asigura organizarea și desfășurarea alegerilor și a referendumurilor, precum și finanțarea partidelor politice și a campaniilor electorale, cu respectarea Constituției, a legii și a standardelor internaționale și europene în materie. AEP poate emite hotărâri și gestionează Corpul Experților Electorali (baza de date cu președinți și locțiitori ai birourilor electorale)

La alegerile locale funcționează mai multe tipuri de birouri electorale:

Biroul Electoral Central (BEC) – este format din 5 judecători ai Înaltei Curți de Casație și Justiție, președintele și vicepreședinții Autorității Electorale Permanente și cel mult 12 reprezentanți ai partidelor sau formațiunilor politice, precum și un reprezentat desemnat de grupul parlamentar al minorităților naționale din Camera Deputaților.

Birourile Electorale de Circumscripție județeană (BEJ) sau municipală, în București (BEM) – sunt formate din 3 judecători, un reprezentant al AEP și din cel mult 9 reprezentanți ai partidelor sau formațiunilor politice care participă la alegeri în circumscripția respectivă

Atribuții:

a) veghează la organizarea din timp a secțiilor de votare, urmăresc și asigură aplicarea unitară și respectarea dispozițiilor legale privitoare la alegeri de către toate autoritățile, instituțiile și organismele cu responsabilități în materie electorală din cadrul circumscripției;

b) înregistrează candidaturile depuse la nivelul circumscripției;

c) comunică, în termen de 24 de ore de la rămânerea definitivă a candidaturilor, Biroului Electoral Central

listele de candidați, precum și candidaturile independente la nivelul circumscripției;

d) fac publicațiile și afișările prevăzute de prezenta lege cu privire la candidaturi;

e) constată rămânerea definitivă a candidaturilor;

f) rezolvă întâmpinările referitoare la propria lor activitate și contestațiile cu privire la operațiunile birourilor electorale ale secțiilor de votare sau, după caz, oficiilor electorale din cadrul circumscripției electorale în care funcționează; contestațiile se soluționează prin decizii care sunt obligatorii pentru biroul electoral în cauză, precum și pentru autoritățile și instituțiile publice la care se referă, sub sancțiunile prevăzute de prezenta lege;

g) distribuie birourilor electorale ale secțiilor de votare, prin intermediul primarilor, pe bază de proces-verbal de predare- primire, buletinele de vot, ștampila de control și ștampilele cu mențiunea "VOTAT", formularele pentru încheierea proceselor- verbale, precum și celelalte materiale necesare procesului electoral. Biroul Electoral de Circumscripție al Municipiului București distribuie aceste materiale oficiilor electorale; Biroul electoral de circumscripție pentru cetățenii români cu domiciliul sau reședința în afara țării distribuie aceste materiale birourilor electorale ale secțiilor de votare din străinătate, cu sprijinul logistic al Ministerului Afacerilor Externe;

h) stabilesc mandatele ce revin, la nivelul circumscripției, fiecărui partid politic, fiecărei alianțe politice, alianțe electorale, organizații a cetățenilor aparținând unei minorități naționale,

fiecărui candidat independent care participă în alegeri în condițiile prezentei legi, în conformitate cu prevederile art. 94;

- i) eliberează candidaților declarații aleși certificatul doveditor al alegerii;
- j) înaintează Biroului Electoral Central procesele-verbale cuprinzând rezultatul alegerilor la nivelul circumscripției electorale în care funcționează, precum și întâmpinările, contestațiile și procesele-verbale primite de la birourile electorale ale secțiilor de votare;
- k) îndeplinesc orice alte atribuții ce le revin potrivit prezentei legi. – **art 14 (1)**

Oficiile electorale de sector (subordonate Biroului Electoral al Municipiului București)

- a) urmăresc aplicarea dispozițiilor legale privitoare la alegeri în sectoarele la nivelul cărora funcționează și veghează la organizarea din timp a secțiilor de votare;
- b) rezolvă întâmpinările referitoare la propria lor activitate și contestațiile cu privire la operațiunile birourilor electorale ale secțiilor de votare de pe teritoriul sectorului la nivelul căruia funcționează;
- c) distribuie birourilor electorale ale secțiilor de votare, prin intermediul primarilor, buletinele de vot, ștampila de control și ștampilele cu mențiunea "VOTAT", formularele pentru încheierea proceselor-verbale, precum și celelalte materiale necesare procesului electoral;
- d) totalizează rezultatul alegerilor, conform proceselor- verbale primite de la birourile electorale ale secțiilor de votare din subordine, și transmit rezultatele către Biroul Electoral de Circumscripție al Municipiului București, căruia i se subordonează;
- e) înaintează biroului electoral de circumscripție căruia i se subordonează procesele-verbale cuprinzând rezultatul alegerilor de pe raza sectorului respectiv, precum și întâmpinările, contestațiile și procesele-verbale primite de la birourile electorale ale secțiilor de votare. – **art 14 (3)**

Birourile electorale ale secției de votare (BESV)

Acestea din urmă sunt compuse dintr-un președinte, un locțiitor și până la 7 membri (reprezentanți ai partidelor sau formațiunilor politice care participă la alegeri). Candidații în alegeri, soțul/soția, rudele și afiniile acestora până la gradul al doilea inclusiv nu pot fi membri ai birourilor electorale - **Art 7 (1)**.

Cel mai des veți interacționa cu BESV, care au următoarele atribuții (**art 18**):

- a) primesc de la primari, pe bază de proces-verbal, un exemplar al listelor electorale permanente, în preziua votării;
- b) primesc de la primari buletinele de vot, ștampila de control și ștampilele cu mențiunea "VOTAT", formularele pentru încheierea proceselor-verbale și alte materiale necesare desfășurării procesului electoral, precum și două buletine de vot, câte unul pentru alegerea

Senatului și a Camerei Deputaților, anulate de către președintele biroului electoral de circumscripție, pe care le vor afișa într-un loc vizibil, în ziua premergătoare alegerilor; birourile electorale ale secțiilor de votare din străinătate primesc aceste materiale din partea biroului electoral de circumscripție pentru cetățenii români cu domiciliul sau reședința în afara țării, pe bază de proces-verbal, cu sprijin logistic din partea Ministerului Afacerilor Externe;

c) conduc operațiunile de votare, iau toate măsurile de ordine în localul secției de votare și în jurul acestuia;

d) numără voturile și consemnează rezultatele votării;

e) rezolvă întâmpinările referitoare la propria lor activitate;

f) înaintează birourilor electorale de circumscripție sau oficiului electoral de sector procesele-verbale cuprinzând rezultatele votării, prin mijloace electronice și pe suport hârtie, buletinele de vot întrebuițate și necontestate, buletinele de vot nule și pe cele contestate, împreună cu contestațiile depuse și materialele la care acestea se referă, precum și listele electorale utilizate în cadrul secției de votare, îndosariate pe tipuri de liste; birourile electorale ale secțiilor de votare din străinătate predau aceste materiale, cu excepția buletinelor de vot întrebuițate și necontestate, biroului electoral de circumscripție pentru cetățenii români cu domiciliul sau reședința în afara țării, pe bază de proces-verbal, cu sprijin logistic din partea Ministerului Afacerilor Externe, iar în cazul în care acesta și-a încetat activitatea, Tribunalului București;

g) predau prefectului, pe bază de proces-verbal, buletinele de vot anulate și neutilizate, ștampilele și celelalte materiale utilizate în desfășurarea votării; birourile electorale ale secțiilor de votare din străinătate predau aceste materiale, precum și buletinele de vot întrebuițate și necontestate misiunii diplomatice sau oficiului consular;

h) eliberează fiecărui reprezentant al partidelor politice, alianțelor politice, alianțelor electorale și organizațiilor cetățenilor aparținând minorităților naționale din componența biroului câte o copie de pe fiecare proces-verbal, certificată de președintele biroului electoral al secției de votare;

i) eliberează, la cererea atât a observatorilor organizațiilor neguvernamentale, cât și a reprezentanților presei acreditați pe lângă respectivele secții de votare, prin președintele secției de votare, câte o copie a fiecărui proces-verbal care consemnează rezultatul alegerilor în secția respectivă;

j) verifică, prin mijloace electronice, îndeplinirea condițiilor prevăzute de lege pentru exercitarea dreptului de vot, precum și corelațiile din procesele-verbale de consemnare a rezultatelor votării, conform procedurii stabilite prin hotărâre a Biroului Electoral Central.

Birourile electorale ale secțiilor de votare din străinătate

Sunt compuse dintr-un președinte și cel puțin 8 membri și nu pot funcționa cum mai puțin de trei membri. Președinții sunt numiți de AEP cu 15 zile înaintea alegerilor.

a) primesc de la primari, pe bază de proces-verbal, un exemplar al listelor electorale

permanente, în preziua votării;

b) primesc de la primari buletinele de vot, ștampila de control și ștampilele cu mențiunea "VOTAT", formularele pentru încheierea proceselor-verbale și alte materiale necesare desfășurării procesului electoral, precum și două buletine de vot, câte unul pentru alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, anulate de către președintele biroului electoral de circumscripție, pe care le vor afișa într-un loc vizibil, în ziua premergătoare alegerilor; birourile electorale ale secțiilor de votare din străinătate primesc aceste materiale din partea biroului electoral de circumscripție pentru cetățenii români cu domiciliul sau reședința în afara țării, pe bază de proces-verbal, cu sprijin logistic din partea Ministerului Afacerilor Externe;

c) conduc operațiunile de votare, iau toate măsurile de ordine în localul secției de votare și în jurul acestuia;

d) numără voturile și consemnează rezultatele votării;

e) rezolvă întâmpinările referitoare la propria lor activitate;

f) înaintează birourilor electorale de circumscripție sau oficiului electoral de sector procesele-verbale cuprinzând rezultatele votării, prin mijloace electronice și pe suport hârtie, buletinele de vot întrebuițate și necontestate, buletinele de vot nule și pe cele contestate, împreună cu contestațiile depuse și materialele la care acestea se referă, precum și listele electorale utilizate în cadrul secției de votare, îndosariate pe tipuri de liste; birourile electorale ale secțiilor de votare din străinătate predau aceste materiale, cu excepția buletinelor de vot întrebuițate și necontestate, biroului electoral de circumscripție pentru cetățenii români cu domiciliul sau reședința în afara țării, pe bază de proces-verbal, cu sprijin logistic din partea Ministerului Afacerilor Externe, iar în cazul în care acesta și-a încetat activitatea, Tribunalului București;

g) predau prefectului, pe bază de proces-verbal, buletinele de vot anulate și neutilizate, ștampilele și celelalte materiale utilizate în desfășurarea votării; birourile electorale ale secțiilor de votare din străinătate predau aceste materiale, precum și buletinele de vot întrebuițate și necontestate misiunii diplomatice sau oficiului consular;

h) eliberează fiecărui reprezentant al partidelor politice, alianțelor politice, alianțelor electorale și organizațiilor cetățenilor aparținând minorităților naționale din componența biroului câte o copie de pe fiecare proces-verbal, certificată de președintele biroului electoral al secției de votare;

i) eliberează, la cererea atâta observatorilor organizațiilor neguvernamentale, cât și a reprezentanților presei acreditați pe lângă respectivele secții de votare, prin președintele secției de votare, câte o copie a fiecărui proces-verbal care consemnează rezultatul alegerilor în secția respectivă;

j) verifică, prin mijloace electronice, îndeplinirea condițiilor prevăzute de lege pentru exercitarea dreptului de vot, precum și corelațiile din procesele-verbale de consemnare a rezultatelor votării, conform procedurii stabilite prin hotărâre a Biroului Electoral Central. – art

18.

La organizarea alegerilor participă și alte instituții, cum ar fi Institutul Național de Statistică, Instituția Prefectului, Serviciul de Telecomunicații Speciale și Ministerul de

Interne. În general, la secția de votare veți interacționa cu birourile electorale și cu angajații Ministerului de Interne.

Sistemului informatic de monitorizare a prezenței la vot și de prevenire a votului ilegal (SIMPV)

Sistemul informatic de monitorizare a prezenței la vot și de prevenire a votului ilegal (SIMPV) are rolul de a verifica condițiile legale pentru exercitarea dreptului de vot, de a semnala tentativele de vot multiplu și de a aduna date statistice în timp real. Acesta are următoarele funcționalități:

- a) facilitează verificarea îndeplinirii condițiilor prevăzute de lege pentru exercitarea dreptului de vot;*
- b) semnalează cazurile în care datele de identificare ale alegătorilor care se prezintă la vot figurează deja ca fiind înscrise în SIMPV;*
- c) semnalează cazurile în care, potrivit evidențelor prevăzute la alin. (2), persoanele care se prezintă la vot nu au drept de vot sau figurează cu interdicții de exercitare a dreptului de vot;*
 - c1) semnalează cazurile în care, potrivit evidențelor prevăzute la alin. (2), persoanele care se prezintă la vot au confirmat primirea documentelor necesare exercitării dreptului de vot prin corespondență;*
 - c2) semnalează cazurile în care este posibil ca actele de identitate ale alegătorilor să se afle în afara perioadei de valabilitate;*
- d) facilitează exercitarea dreptului de vot;*
- e) asigură unicitatea înscrierii în listele electorale;*
- f) agregă date statistice privind prezența alegătorilor la vot. - Hotărârea nr. 9/2015 AEP, actualizată*

Fiecărui alegător îi este scanată cartea de identitate (sau este introdus manual CNP) de către un operator de calculator, pentru a verifica dacă se îndeplinesc condițiile mai sus. În funcție de rezultatul verificării, președintele BESV:

- a) oprește de la votare persoana care nu a împlinit vârsta de 18 ani până în ziua votării, persoana care și-a pierdut drepturile electorale și persoana care a optat să voteze prin corespondență;*
- b) îndrumă alegătorul să voteze la secția de votare la care este arondat, în cazul în care este arondat la altă secție de votare;*
- c) îndrumă alegătorul să voteze la secția de votare unde a fost arondat conform*

reședinței, în cazul în care acesta a fost înscris în Registrul electoral cu adresa de reședință;

d) înscrie în lista electorală suplimentară persoana care s-a prezentat la vot, este omisă din lista electorală permanentă, are domiciliul sau reședința în raza teritorială a secției de votare respective; în cazul în care persoana omisă este înscrisă în lista electorală permanentă existentă la altă secție de votare, președintele biroului electoral al acelei secții de votare va fi notificat de către sistemul informatic în acest sens și va radia persoana respectivă din lista electorală permanentă; după ce alegătorul semnează în lista electorală suplimentară îi încredințează buletinele de vot și ștampila cu mențiunea "VOTAT";

e) înscrie în lista electorală suplimentară persoana care s-a prezentat la vot, are domiciliul sau reședința în altă unitate administrativ-teritorială din cadrul aceleiași circumscripții electorale; în cazul în care persoana este înscrisă în lista electorală permanentă existentă la altă secție de votare, președintele biroului electoral al acelei secții de votare va fi notificat de către sistemul informatic în acest sens și va radia persoana respectivă din lista electorală permanentă; după ce alegătorul semnează în lista electorală suplimentară îi încredințează buletinele de vot și ștampila cu mențiunea "VOTAT";

f) permite alegătorului care îndeplinește condițiile prevăzute de lege și este înscris în lista electorală permanentă să voteze; în acest sens, după ce alegătorul semnează în lista electorală permanentă îi încredințează buletinele de vot și ștampila cu mențiunea "VOTAT". – **art 84 (4)**

Dacă sistemul arată că alegătorul figurează că ar mai fi semnat și pe altă listă, procedura este următoarea:

La secțiile de votare din țară, președintele BESV

a) informează alegătorul că SIMPV a semnalat faptul că s-a mai prezentat la vot la același scrutin;

b) aduce la cunoștința alegătorului prevederile art. 387 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 286/2009 privind Codul penal, cu modificările și completările ulterioare, potrivit căroră fapta unei persoane care votează de două sau mai multe ori constituie infracțiunea de fraudă la vot care se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă și interzicerea exercitării unor drepturi;

c) în cazul în care alegătorul stăruie în solicitarea de a-și exercita dreptul de vot, chiar și după ce i s-au făcut precizările de la lit. a) și b), președintele biroului electoral al secției de votare va apela, folosind telefonul care i-a fost pus la dispoziție de către Serviciul de Telecomunicații Speciale, serviciul 112 și va solicita să i se facă legătura

cu secția de votare cu numărul și din județul sau după caz statul, arătate în mesaj;

d) va solicita președintelui biroului electoral al secției de votare cu care i s-a făcut legătura să îi confirme dacă alegătorul pentru care s-a primit mesajul că figurează deja în SIMPV, a semnat în lista electorală permanentă sau suplimentară, după caz;

e) în situația în care, secția indicată în mesaj este o secție de votare din străinătate, iar datorită diferenței de fus orar, secția de votare respectivă este deja închisă (în afara orarului de votare, între orele 7.00 și 21.00), operatorul serviciului 112 îi va comunica acest lucru președintelui secției de votare, iar acesta va permite alegătorului să își exercite dreptul de vot.

(2) În cazul în care președintele biroului electoral al secției de votare apelate infirmă existența unei semnături în lista electorală în dreptul alegătorului în cauză, se va permite exercitarea dreptului de vot.

(3) În cazul în care președintele biroului electoral al secției de votare apelate confirmă existența unei semnături în lista electorală în dreptul alegătorului în cauză, i se va permite să voteze după ce va completa și semna împreună cu președintele biroului electoral al secției de votare și operatorul de calculator din secție, procesul-verbal al cărui formular este prevăzut în anexa la prezenta decizie.

(4) Procesul-verbal prevăzut la alin. (3) va fi predat de către președintele biroului electoral al secției de votare din țară agentului care asigură paza secției de votare și care va anunța incidentul pe cale ierarhică. - **Decizia nr. 79/2016 BEC, art 1**

La secțiile de votare din străinătate, președintele BESV

a) informează alegătorul că SIMPV a semnalat faptul că s-a mai prezentat la vot la același scrutin;

b) aduce la cunoștința alegătorului prevederile art. 387 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 286/2009 privind Codul penal, cu modificările și completările ulterioare, potrivit cărora fapta unei persoane care votează de două sau mai multe ori constituie infracțiunea de fraudă la vot care se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă și interzicerea exercitării unor drepturi;

c) în cazul în care alegătorul stăruie în solicitarea de a-și exercita dreptul de vot, chiar și după ce i s-au făcut precizările de la lit. a) și b), președintele biroului electoral al secției de votare din străinătate va apela un număr de telefon fix comunicat de Serviciul de Telecomunicații Speciale și va solicita să i se facă legătura cu secția de

votare cu numărul și din județul sau, după caz, statul arătate în mesaj;

d) în situația în care, datorită diferenței de fus orar, secția de votare respectivă este închisă (în afara orarului de votare, între orele 7.00 și 21.00), operatorul Serviciului de Telecomunicații Speciale îi va comunica acest lucru președintelui secției de votare din străinătate, iar acesta va permite alegătorului să își exercite dreptul de vot.

e) în situația în care, în pofida diferenței de fus orar, secția de votare respectivă este deschisă (apelul are loc în intervalul orar 7.00 și 21.00, ora statului stăin) i se va face legătura și va solicita președintelui biroului electoral al secției de votare cu care i s-a făcut legătura să îi confirme dacă alegătorul pentru care s-a primit mesajul că figurează deja în SIMPV, a semnat în lista electorală permanentă sau suplimentară, după caz.

(2) În cazul în care președintele biroului electoral al secției de votare apelate infirmă existența unei semnături în lista electorală în dreptul alegătorului în cauză, se va permite exercitarea dreptului de vot.

(3) În cazul în care președintele biroului electoral al secției de votare apelate confirmă existența unei semnături în lista electorală în dreptul alegătorului în cauză, i se va permite să voteze după ce va completa și semna împreună cu președintele biroului electoral al secției de votare și operatorul de calculator din secție (dacă aceea secție are operator de calculator, altul decât președintele), procesul-verbal al cărui formular este prevăzut în anexa la prezenta decizie. - **Decizia nr. 79/2016 BEC, art 2**

IMPORTANT: Votul se va desfășura chiar dacă SIMPV nu va funcționa.

(1) Pe perioada disfuncționalității SIMPV, în cazul în care terminalul informatic este funcțional, alegătorii prezintă actele de identitate operatorului de calculator care consemnează în ADV, în modul off-line, codurile numerice personale ale alegătorilor care se prezintă la vot.

(2) Pe perioada disfuncționalității SIMPV, în cazul în care terminalul informatic nu este funcțional, alegătorii prezintă actele de identitate membrului biroului electoral al secției de votare desemnat de președintele acestuia, care consemnează, în formularul al cărui model este prevăzut la anexa nr. 3, codurile numerice personale ale alegătorilor și ora la care s-au prezentat la vot.

(3) După încetarea disfuncționalității terminalului informatic sau după înlocuirea acestuia de către Serviciul de Telecomunicații Speciale, până la ora 21,00 a zilei votării, operatorul de calculator va introduce codurile numerice personale ale

alegătorilor care s-au prezentat la vot pe perioada disfuncționalității acestuia. – art 25, Hotărârea nr. 9/2015 AEP

III. REGISTRUL ELECTORAL ȘI LISTELE ELECTORALE

Registrul electoral este un sistem informatic național de înregistrare și actualizare a datelor de identificare a cetățenilor români cu drept de vot și a informațiilor privind arondarea acestora la secțiile de votare. – art 24

Fiecare alegător figurează în Registrul electoral o singură dată, fiind arondat la o singură secție de votare – art 25 (2)

Listele permanente - cuprind alegătorii care au domiciliul sau reședința în România sau în străinătate, înscriși în Registrul Electoral

Listele electorale permanente cuprinzând alegătorii cu domiciliul sau reședința în România se tipăresc de către primari, în două exemplare, până cel mai târziu cu 3 zile înaintea datei alegerilor, și cuprind: numele și prenumele alegătorului, codul numeric personal, domiciliul sau reședința, după caz, seria și numărul actului de identitate, numărul circumscripției electorale, numărul secției de votare și o rubrică destinată semnăturii alegătorului - art 49 (5)

Listele electorale permanente din străinătate cuprind: numele și prenumele alegătorului, codul numeric personal, domiciliul sau reședința din străinătate, după caz, seria și numărul actului de identitate, numărul circumscripției electorale, numărul secției de votare și o rubrică destinată semnăturii alegătorului. - art 49 (6)

În cadrul secțiilor de votare din străinătate organizate în afara misiunilor diplomatice și a oficiilor consulare, secțiilor consulare și institutelor culturale din străinătate ale României își pot exercita dreptul de vot numai alegătorii înscriși în listele electorale permanente și membrii biroului electoral al secției de votare, precum și operatorii de calculator, prevăzuți de prezenta lege. - art 51 (6)

Listele suplimentare – cuprind excepții de la listele permanente și se completează de către președintele BESV în ziua votului.

În acestea se înscriu de către președintele BESV:

La secțiile de votare din țară - art 51 (2)

- a) persoanele care se prezintă la vot și fac dovada că au domiciliul sau reședința pe raza secției de votare respective, însă au fost omise din lista electorală permanentă;
- b) persoanele care se prezintă la vot și fac dovada că au reședința pe raza secției de votare respective, însă nu au făcut cereri de înscriere în Registrul electoral cu adresa de reședință;
- c) persoanele care în ziua votării se află în altă unitate administrativ-teritorială decât cea unde își au domiciliul sau reședința și care fac dovada că au domiciliul sau reședința pe raza circumscripției electorale în care se află secția de votare respectivă;
- d) membrii birourilor electorale ale secțiilor de votare și operatorii de calculator, dacă au domiciliul sau reședința pe raza circumscripției electorale în care se află secția de votare respectivă;
- e) persoanele însărcinate cu menținerea ordinii sau cu verificarea dispozitivului de menținere a ordinii, dacă au domiciliul sau reședința pe raza circumscripției electorale în care se află secția de votare respectivă;
- f) candidații, dacă aceștia candidează în circumscripția electorală respectivă.

La secțiile de votare din străinătate – art. 51

- (3) a) persoanele care se prezintă la vot la secțiile de votare organizate pe lângă misiunile diplomatice, oficiile consulare, secțiile consulare și institutele culturale din străinătate ale României și fac dovada că au domiciliul sau reședința în străinătate și care nu figurează în listele electorale permanente ale secțiilor de votare din străinătate;
 - b) personalul misiunilor diplomatice și al oficiilor consulare, secțiilor consulare și institutelor culturale din străinătate;
 - c) membrii birourilor electorale ale secțiilor de votare și operatorii de calculator din străinătate, dacă au domiciliul sau reședința în străinătate;
 - d) candidații, dacă aceștia candidează în circumscripția electorală externă.
- (4) Întâmpinările formulate cu privire la listele electorale suplimentare se soluționează de către biroul electoral al secției de votare, prin decizie.
- (5) În cadrul secțiilor de votare organizate pe lângă misiunile diplomatice, oficiile consulare, secțiile consulare sau institutele culturale din străinătate se utilizează numai liste electorale suplimentare, cu excepția situațiilor în care la aceste secții de votare sunt arondați alegători conform art. 23 alin. (3).

Extrasul pentru urna specială (mobilă)

Alegătorii care votează cu urna specială vor fi trecuți în acest extras. Ei sunt radiați din listele electorale permanente sau suplimentare ale secției respective – **Art. 85**

IV. ZIUA ALEGERILOR

Condițiile necesare pentru a vota

Numai cetățenii români pot vota. Alegătorii trebuie să aibă peste 18 ani (împliniți inclusiv în ziua alegerilor) – **Art 2(4)**. Nu pot alege debilii sau alienații mintal, puși sub interdicție, persoanele cărora li s-a interzis exercitarea dreptului de a alege, pe durata stabilită prin hotărâre judecătorească definitivă. – **Art 2 (5)**

Când se votează

Secțiile de votare se deschid la ora 07:00 și se închid la ora 21:00. Accesul în secția de votare după ora 21:00 nu este permis și mai pot vota doar cei care se află în sala unde se votează – **Art 88**.

Unde se votează

În țară

Alegătorii înscriși în Registrul electoral cu domiciliul în țară și cu reședința în străinătate, precum și cei cu domiciliul în străinătate votează numai la secția de votare unde au fost arondați – **Art 42 (5)**.

Fiecare alegător poate vota unde este arondat pe pagina web www.registrulelector.ro.

În situația în care alegătorul nu se află în localitatea de domiciliu, poate vota la orice altă secție din circumscripția respectivă, cu condiția prezentării unei dovezi care să ateste domiciliul sau reședința. În această situație, alegătorul va fi trecut pe lista suplimentară. În București se poate vota doar la secția unde alegătorul este arondat.

(1) Alegătorii votează numai la secția de votare la care este arondată strada sau localitatea unde își au domiciliul ori reședința, conform prezentei legi. În cazul în care, în ziua votării, alegătorii se află în altă unitate administrativ-teritorială din

cadrul aceleiași circumscripții electorale, aceștia pot vota la orice secție de votare din cadrul circumscripției electorale unde își au domiciliul sau reședința. – Art 84 (1)

În străinătate

(1) Pe lângă misiunile diplomatice și oficiile consulare, secțiile consulare, dacă acestea funcționează în locații diferite și institutele culturale din străinătate se organizează secții de votare pentru alegătorii care au domiciliul sau reședința în afara țării. - **Votul la secțiile de votare specificate la punctul 1 nu este condiționat de înscrierea în Registrul electoral.**

(2) În afara secțiilor de votare prevăzute la alin. (1) pot fi organizate, cu acordul autorităților din țara respectivă, secții de votare și în alte locații decât cele în care își au sediul misiunile diplomatice sau oficiile consulare.

*(3) În afara secțiilor de votare prevăzute la alin. (1) se organizează una sau mai multe secții de votare, pentru **localitățile sau grupurile de localități în care își au domiciliul sau reședința, conform Registrului electoral, cel puțin 100 de alegători, fără ca numărul alegătorilor care vor fi arondați unei secții să poată depăși cifra de 2.000. Dacă în localitatea unde își are sediul misiunea diplomatică, oficiul consular, secția consulară sau institutul cultural figurează înscriși în Registrul electoral cu adresa de domiciliu sau reședință mai puțin de 300 de alegători, aceștia sunt arondați la secția de votare organizată conform alin. (1). – Art. 23***

*Alegătorii arondați unei secții de votare care și-au schimbat domiciliul sau reședința în străinătate după expirarea termenului de înscriere votează numai la secțiile de votare organizate pe lângă misiunile diplomatice, oficiile consulare, secțiile consulare și institutele culturale din străinătate ale României - **Art. 42 alin. (6)***

DEROGARE IMPORTANTĂ

(1) La alegerile pentru Senat și Camera Deputaților din anul 2016, dacă în localitatea unde își are sediul misiunea diplomatică, oficiul consular, secția consulară, institutul cultural sau în cea în care se înființează o secție de votare potrivit art. 1 figurează înscriși în Registrul electoral cu adresa de domiciliu sau

reședință mai puțin de 300 de alegători, aceștia sunt arondați la secția de votare organizată conform art. 23 alin. (1) din Legea nr. 208/2015, cu modificările și completările ulterioare, sau art. 1, după caz.

(2) Prin derogare de la prevederile art. 42 alin. (5) și (6) din Legea nr. 208/2015, cu modificările și completările ulterioare, la alegerile pentru Senat și Camera Deputaților din anul 2016, alegătorii înscriși în Registrul electoral cu domiciliul în țară și cu reședința în străinătate, **precum și cei cu domiciliul în străinătate pot vota și la alte secții de votare din străinătate decât acelea unde au fost arondați, urmând să fie înscriși în listele electorale suplimentare ale acestora.**

(3) La alegerile pentru Senat și Camera Deputaților din anul 2016, în cadrul secțiilor de votare din străinătate organizate conform art. 1, respectiv art. 23 alin. (1) - (3) din Legea nr. 208/2015, cu modificările și completările ulterioare, pe lângă alegătorii înscriși în listele electorale permanente își pot exercita dreptul de vot și persoanele prevăzute la art. 51 alin. (3) din Legea nr. 208/2015, cu modificările și completările ulterioare, acestea urmând să fie înscrise în listele electorale suplimentare. - **Ordonanța de urgență nr. 47/2016**

Harta secțiilor de votare din străinătate poate fi consultată aici:

www.mae.ro/locatiile_sec%C5%A3iilor_de_votare

Documente pe baza cărora se poate vota

(1) Cetățenii români cu domiciliul sau reședința în România care în ziua votării se află în țară

- a) cartea de identitate;
- b) cartea electronică de identitate;
- c) cartea de identitate provizorie;
- d) buletinul de identitate;
- e) pașaportul diplomatic;
- f) pașaportul diplomatic electronic;
- g) pașaportul de serviciu;
- h) pașaportul de serviciu electronic;
- i) carnetul de serviciu militar, în cazul elevilor din școlile militare.

(2) Cetățenii români cu domiciliul în România, dar care au fost înscriși în Registrul electoral cu adresa de reședință în străinătate, își pot exercita dreptul de vot la

secțiile de votare organizate în străinătate în baza unuia dintre următoarele acte de identitate, valabile în ziua votării, însoțite de un document oficial emis de

statul străin privind stabilirea reședinței:

- a) cartea de identitate;
- b) cartea electronică de identitate;
- c) cartea de identitate provizorie;
- d) buletinul de identitate;
- e) pașaportul diplomatic;
- f) pașaportul diplomatic electronic;
- g) pașaportul de serviciu;
- h) pașaportul de serviciu electronic;
- i) pașaportul simplu;
- j) pașaportul simplu electronic;
- k) pașaportul simplu temporar.

(3) Cetățenii români cu domiciliul în străinătate își pot exercita dreptul de vot la secțiile de votare organizate în străinătate cu:

- a) pașaportul simplu, cu menționarea țării de domiciliu;
- b) pașaportul simplu temporar, cu menționarea țării de domiciliu;
- c) pașaportul simplu electronic, cu menționarea țării de domiciliu.

(4) Prin reședință în străinătate se înțelege adresa din străinătate la care persoana fizică declară că are locuința secundară, alta decât cea de domiciliu, și unde posedă un drept legal de ședere mai mare de 90 de zile. Documentele care atestă reședința în străinătate se stabilesc de către ministrul afacerilor externe, prin ordin.

Urna specială (mobilă)

Alegătorii care nu se pot deplasa la secția de votare

Pentru cetățenii cu drept de vot din circumscripția electorală respectivă care nu se pot deplasa la sediul secției de votare din cauză de boală sau invaliditate, președintele biroului electoral al secției de votare poate aproba, la cererea scrisă a acestora, însoțită de copii ale actelor din care rezultă starea de sănătate ori de invaliditate, înregistrată la cea mai apropiată secție de votare de locul în care se află în ziua votării, ca o echipă formată din cel puțin 2 membri ai biroului electoral să se

deplaseze cu o urnă specială și cu materialul necesar votării - ștampilă cu mențiunea "VOTAT" și buletine de vot - la locul unde se află alegătorul, pentru a se efectua votarea. În raza unei secții de votare se utilizează o singură urnă specială. Urna specială poate fi transportată numai de membrii biroului electoral al secției de votare, sub paza personalului structurilor Ministerului Afacerilor Interne. În cazul cetățenilor care nu se pot deplasa la sediul secției de votare, cererile scrise se pot transmite prin intermediul altor persoane sau prin intermediul personalului de specialitate din unitățile medicale unde se află internați, după caz. – art 85 (10)

Înainte ca urna specială să plece pe teren, datele alegătorilor sunt preînregistrate în SIMPV, urmând a fi înregistrate definitiv la întoarcerea urnei în localul de vot, pe baza semnăturilor din extras.

Alegătorii care se afla la data alegerilor într-un spital public sau privat, cămin pentru persoane vârstnice sau entități similare - Decizia BEC 80/2016

(1) Alegătorii care, la data scrutinului, sunt internați într-o unitate sanitară publică sau privată, cămin pentru persoane vârstnice ori alte asemenea așezăminte sociale publice sau private, pot solicita exercitarea dreptului de vot prin intermediul urnei speciale, dacă au domiciliul sau reședința în județul sau în municipiului București, după caz, pe raza căruia se află unitatea respectivă.

(2) Cererile de votare prin intermediul urnei speciale, formulate de către alegătorii prevăzuți la alin. (1), trebuie datate și semnate olograf și vor cuprinde numele, prenumele, codul numeric personal, domiciliul sau reședința, seria și numărul actului de identitate ale fiecărui alegător.

(3) În situațiile descrise în alin. (1), dacă mai mult de 200 de persoane internate solicită exercitarea dreptului de vot prin intermediul urnei speciale, cererile pot fi depuse, cel mai târziu în preția votării, până la ora 20.00, la mai multe secții de votare din localitatea în care se află unitatea respectivă, stabilite prin decizie a biroului electoral de circumscripție județeană, sau a biroului electoral de circumscripție a municipiului București, după caz, pe raza căreia se află imobilul unde acestea sunt internate.

Alegătorii în arest preventiv sau pedeapsă privativă de libertate – Decizia 72/2016 BEC, art 1

(1) Persoanele deținute în baza unui mandat de arestare preventivă sau persoanele care execută o pedeapsă privativă de libertate, dar care nu și-au pierdut drepturile electorale, și care au domiciliul sau reședința în județul, sau în municipiul București, după caz, pe raza căruia se află penitenciarul sau locul de deținere, votează prin intermediul urnei speciale, potrivit procedurii prevăzute la alin. (2) - (8).

(2) Directorii penitenciarelor și ai locurilor de deținere sunt obligați să aducă la cunoștința, cu suficient timp înainte de ziua votării, alegătorilor deținuți în baza unui mandat de arestare preventivă sau care sunt în executarea unei pedepse privative de libertate, dar nu li s-a interzis exercitarea drepturilor electorale, faptul că pot vota prin intermediul urnei speciale, la alegerile pentru Senat și Camera Deputaților din anul 2016, dacă au domiciliul sau reședința în respectivul județ sau în municipiul București, după caz. (3) Cererile de votare prin intermediul urnei speciale se fac în scris de persoanele prevăzute la alin. (1) și se depun la directorii penitenciarelor sau ai locurilor de deținere, cel mai târziu în preziua votării.

(4) Cererea de votare prin intermediul urnei speciale trebuie datată și semnată olograf și va cuprinde numele, prenumele, data nașterii, codul numeric personal, domiciliul, seria și numărul actului de identitate.

(5) Cel mai târziu în ziua votării, până la ora 10.00, directorul penitenciarului sau al locului de deținere asigură depunerea cererilor întocmite potrivit alin. (3) - (4) la biroul electoral al secției de votare în a cărei rază teritorială se află penitenciarul sau locul de deținere respectiv.

(6) În cazul în care într-un penitenciar se solicită exercitarea dreptului de vot prin intermediul urnei speciale de mai mult de 200 de persoane aflate în detenție, cererile de votare prin intermediul urnei speciale pot fi depuse, cel mai târziu în preziua votării, până la ora 20.00, la mai multe secții de votare din localitatea în care se află penitenciarul, stabilite prin decizie a biroului electoral de circumscripție pe raza căreia se află penitenciarul.

(7) În ziua votării, directorul penitenciarului sau al locului de deținere, după caz, permite accesul echipei biroului electoral al secției de votare care se deplasează cu urna specială și cu o ștampilă cu mențiunea "VOTAT", buletine de vot și timbre autocolante necesare pentru a se efectua votarea, în spațiul anume amenajat pentru votare, care trebuie să beneficieze de dotări minime pentru asigurarea secretului votului.

(8) Persoanele prevăzute la alin. (1) pot vota numai în baza unui act sau document de identitate valabil. În acest sens, directorul penitenciarului sau al locului de detenție, după caz, îi eliberează temporar, numai pentru exercitarea dreptului de vot, actul sau documentul de identitate valabil aflat în dosarul individual.

(9) Prevederile alin. (1)-(8) se aplică în mod corespunzător și persoanelor reținute.

Alegătorii cu decizie de arest la domiciliu - Decizia 72/2016 BEC, art 2

(1) Persoanele asupra cărora s-a luat măsura arestului la domiciliu, votează prin intermediul urnei speciale, în condițiile în care formulează o cerere în acest sens către biroul electoral al secției de votare la care sunt arondate potrivit domiciliului.

(2) Persoanele asupra cărora s-a luat măsura arestului la domiciliu în alt imobil decât cel menționat în actul de identitate, dar care se află pe raza aceleiași județ sau a municipiului București, după caz, corespunzător domiciliului înscris în actul de identitate, votează prin intermediul urnei speciale, în condițiile în care formulează o cerere în acest sens către biroul electoral al secției de votare în a cărei rază teritorială se află imobilul respectiv.

(3) Cererea prevăzută la alin. (1) și (2) va fi însoțită de o copie a hotărârii judecătorești în baza căreia s-a dispus măsura arestului la domiciliu.

Observatorii pot însoți urna specială.

Nu există un termen limită pentru depunerea cererilor de către alegători (cu excepțiile precizate mai sus, legate de persoanele în regim special).

Persoane care pot asista la procesul electoral în ziua votului

Persoanele acreditate care pot observa operațiunile efectuate de birourile electorale, potrivit **art 89 (1)**, sunt:

- a) **observatori interni**, desemnați de către asociații sau fundații, care desfășoară activități de apărare a democrației și a drepturilor omului, acreditate de către Autoritatea Electorală Permanentă;
- b) **reprezentanți ai instituțiilor mass-media românești**, acreditate de către Autoritatea Electorală Permanentă;
- c) **observatori internaționali**, desemnați de către organizații străine sau internaționale pentru observarea alegerilor ori invitați de către autoritățile române, acreditați de către Autoritatea Electorală Permanentă;
- d) **reprezentanți ai instituțiilor mass-media străine**, acreditați de către Autoritatea Electorală Permanentă;

e) delegați ai partidelor politice, alianțelor politice, alianțelor electorale și ai organizațiilor cetățenilor aparținând minorităților naționale, acreditați de către birourile electorale de circumscripție

Delegații pot asista doar la numărarea voturilor și centralizarea rezultatelor la nivel de secție de votare și nu pot interveni în organizarea și desfășurarea procesului. Delegații sunt diferiți față de reprezentanți, care fac parte din biroul electoral al secției de votare.

Persoanele acreditate nu pot interveni în niciun mod în organizarea și desfășurarea alegerilor, având numai dreptul de a sesiza în scris președintele biroului electoral în cazul constatării unei neregularități. Orice act de propagandă electorală, precum și încălcarea în orice mod a prevederilor prezentei legi atrag aplicarea sancțiunilor legale, suspendarea acreditării de către biroul electoral care a constatat abaterea, iar în ziua votării, îndepărtarea imediată a persoanei respective din secția de votare. La biroul electoral al secției de votare, persoanele acreditate pot staționa numai în spațiul stabilit în acest sens în sala de votare de către președintele biroului electoral al secției de votare. - Art. 90

În afară de membrii biroului electoral al secției de votare, de candidați și de delegații și de observatorii acreditați, nicio altă persoană nu poate staționa în locurile publice din zona de votare sau în localul de vot mai mult decât timpul necesar pentru votare. – Art. 84 (14)

Ziua alegerilor – deschiderea secției (formular A)

Vă veți începe activitatea la ora 6.15, urmărind dacă ușa secției de votare a fost sigilată, dacă urnele sunt goale, sigilate și dacă numărul de buletine de vot și al ștampilelor corespunde nevoilor secției de votare; observați dacă se pun ștampilele de control pe ultima pagină a buletinelor de vot. De asemenea, trebuie să urmăriți dacă se permite accesul persoanelor acreditate la această etapă.

(1) În ziua alegerilor, activitatea biroului electoral al secției de votare începe la ora 6,00. Președintele biroului electoral al secției de votare, în prezența celorlalți membri și, după caz, a persoanelor acreditate, verifică urnele, listele electorale, buletinele de vot și ștampilele, consemnând, în procesul-verbal prevăzut la art. 93, numărul persoanelor înscrise în listele electorale permanente, numărul pachetelor de buletine de vot, separat pentru Senat și Camera Deputaților, precum și numărul ștampilelor cu mențiunea "VOTAT". După încheierea acestei operații închide și sigilează urnele, aplicând ștampila de

control a secției de votare.

(2) Pe măsură ce deschide pachetele sigilate, președintele este obligat să asigure aplicarea ștampilei de control pe ultima pagină a fiecărui buletin de vot din acestea.

(3) votarea începe la ora 7,00 și are loc până la ora 21,00. – **Art 82**

(12) Președintele biroului electoral al secției de votare este obligat să ia măsurile necesare pentru ca alegerile să decurgă în bune condiții. Atribuțiile acestuia, în această privință, se întind și în afara localului de vot, în sediul secției de votare, în curtea acestuia, în intrările în curte, în jurul sediului secției de votare, precum și pe străzi și în piețe publice până la o distanță de 50 m.

(13) Pentru menținerea ordinii, președintele biroului electoral al secției de votare va avea la dispoziție mijloacele de ordine necesare, asigurate de primar și de prefect, împreună cu reprezentanții Ministerului Afacerilor Interne.

(14) În afară de membrii biroului electoral al secției de votare, de candidați și de delegații și de observatori acreditați, nicio altă persoană nu poate staționa în locurile publice din zona de votare sau în localul de vot mai mult decât timpul necesar pentru votare. – **Art. 84.**

Președintele biroului electoral trebuie să ștampileze buletinele de vot pe ultima pagină cu ștampila de control a secției de votare pe măsură ce pachetele sunt desfăcute. Buletinele care nu au ștampila de control sunt nule.

Ziua alegerilor - Etapele votării (art 84-85)

1. Alegătorul prezintă actul de identitate către operatorul de calculator pentru a verifica în SIMPV dacă:

- a) persoana care s-a prezentat la vot a împlinit vârsta de 18 ani până în ziua votării inclusiv;
- b) persoana care s-a prezentat la vot și-a pierdut drepturile electorale;
- c) persoana care s-a prezentat la vot este arondată la altă secție de votare;
- d) persoana care s-a prezentat la vot este omisă din lista electorală permanentă, are domiciliul sau reședința în raza teritorială a secției de votare respective și dacă a formulat o solicitare de a fi înscrisă în Registrul electoral cu adresa de reședință;
- e) persoana care s-a prezentat la vot și-a mai exercitat dreptul de vot la același scrutin. – **Art 84 (3)**

(1) Candidații și membrii birourilor electorale ale secțiilor de votare au dreptul să conteste identitatea persoanei care se prezintă la vot. În acest caz, identitatea se stabilește de președintele biroului electoral al secției de votare

prin orice mijloace legale.

(2) În cazul în care contestația este întemeiată, președintele biroului electoral al secției de votare va opri de la votare pe alegătorul contestat, va consemna faptul într-un proces-verbal și va sesiza această situație autorităților competente. – **Art 85**

2. Alegătorul va semna în copia după lista permanentă sau pe lista suplimentară, după care va primi două buletine de vot, unul pentru Senat și unul pentru Camera Deputaților.

*În situația în care alegătorul, din motive bine întemeiate, constatate de către președintele biroului electoral al secției de votare, nu poate semna în lista electorală permanentă, președintele face o mențiune în lista electorală, confirmată prin semnătura sa și a unui alt membru al biroului electoral. - **Art 84 (5)***

3. Alegătorul va merge în cabina de vot, unde va vota singur.

*Alegătorul care, din motive temeinice, constatate de președintele biroului electoral al secției de votare, nu poate să voteze singur are dreptul să cheme în cabina de votare un însoțitor ales de el, pentru a-l ajuta. Acesta nu poate fi din rândul observatorilor sau membrilor biroului electoral al secției de votare. – **Art 85 (8)***

4. Înainte de a intra în cabina de vot, alegătorul trebuie să se asigure că pe spatele buletinului de vot este aplicată ștampila de control a secției de votare.
5. Alegătorul trebuie să aplice ștampila cu mențiunea "VOTAT" înăuntrul patruleterului care cuprinde lista de candidați sau candidatul independent pentru care vrea să voteze
6. Alegătorul introduce buletinul împăturit în urnă

*(9) În cazul în care buletinul de vot se deschide în așa fel încât secretul votului nu mai este asigurat, acesta se anulează și se dă alegătorului, numai o singură dată, un nou buletin de vot, făcându-se mențiune despre aceasta în procesul-verbal al operațiunilor de votare. – **Art 84 (9)***

7. Alegătorul restituie ștampila și primește înapoi actul de identitate, pe care

trebuie să fie aplicată ștampila cu mențiunea
“VOTAT” (buletine) sau un timbru autocolant (cărțile de identitate).

Pentru motive întemeiate votarea se poate suspenda la decizia președintelui BESV. Suspendarea nu poate depăși o oră în total, trebuie afișată pe ușa secției de votare imediat ce s-a produs evenimentul care a declanșat suspendarea. – **Art 85 (3-4)**

(5) În timpul suspendării, urnele de votare, ștampilele, buletinele de vot și celelalte documente și material ale biroului electoral al secției de votare vor rămâne sub pază permanentă. În timpul suspendării nu pot părăsi sala de votare mai mult de jumătate din numărul membrilor biroului electoral al secției de votare în același timp.

(6) Candidații și persoanele acreditate care asistă la votare în condițiile prezentei legi nu pot fi obligate să părăsească sala de votare în acest timp

În ziua alegerilor, campania electorală nu mai este permisă

Campania electorală începe cu 30 de zile înainte de data desfășurării alegerilor și se încheie în ziua de sâmbătă care precedă data alegerilor, la ora 7,00. – Art 64

În ziua votului nu se poate face campanie electorală, în special în secția de votare. Dacă găsiți afișe sau alte materiale de propagandă electorală în secția de votare sau pe clădirea unde este amplasată, raportați președintelui biroului electoral al secției de votare. Acesta dispune îndepărtarea materialelor de propagandă electorală de orice tip din și de pe clădirea sediului secției de votare.

Pe durata votării se interzice membrilor birourilor electorale și persoanelor acreditate să poarte ecusoane, insigne sau alte însemne de propagandă electorală. – Art 84 (15)

Publicarea rezultatelor sondajelor de opinie este interzisă în ziua votului, înaintea orei 21

(1) Pot efectua sondaje de opinie la ieșirea de la urne institutele de sondare a opiniei publice sau societățile comerciale ori organizațiile neguvernamentale care au în obiectul de activitate realizarea de sondaje de opinie și care sunt acreditate de Biroul Electoral Central, prin decizie, în acest

sens. Operatorii de sondaj ai acestora au acces, în baza acreditării instituției pentru care lucrează, în zona de protecție a secției de votare prevăzută la art. 84 alin. (12), fără a avea acces în interiorul secției de votare.

(2) În ziua votării este interzisă prezentarea sondajelor realizate la ieșirea de la urne, înainte de ora 21,00, ora României. – Art 74

Ziua alegerilor – închiderea secției și numărarea voturilor

La operațiuni pot asista candidații, persoanele acreditate în condițiile prezentei legi, reprezentanții Autorității Electorale Permanente, membrii birourilor electorale de circumscripție, ai oficiilor electorale și ai Biroului Electoral Central.

Procedurile vor fi filmate cu ajutorul tabletei SIMPV, după cum urmează: – **Art 3¹ din Hotărârea nr. 636/2016, modificată prin Hotărâre 765/2016**

(1) Operatorul de calculator al biroului electoral al secției de vot asigură înregistrarea video-audio neîntreruptă a procedurilor realizate de la încheierea votării și până la părăsirea localului secției de vot de către membrii biroului electoral al secției de votare, în scopul asigurării posibilității organismelor electorale de a verifica respectarea dispozițiilor art. 92 și 93 din Legea nr. 208/2015, cu modificările și completările ulterioare.

(2) Operatorul de calculator trebuie să realizeze înregistrarea video-audio prevăzută la alin. (1) dintr-o poziție fixă, de la o distanță medie, pe un cadru general.

(3) Se interzice operatorului de calculator să realizeze copii ale înregistrării video-audio, ori să permită accesul altor persoane la înregistrare.

(4) Dispozițiile alin. (1)-(3) se aplică în mod corespunzător și în cazul procedurilor de numărare a voturilor prin corespondență.

(5) Pentru secțiile de votare din străinătate, dispozițiile alin. (1)-(3) se aplică, după caz, cu luarea în considerare a condițiilor specifice privind organizarea secțiilor de votare în străinătate.

Procedura care trebuie urmată imediat după închiderea secției de votare este reglementată în **art 92**:

(1) După închiderea localului secției de vot, președintele, în prezența membrilor biroului electoral și a persoanelor acreditate, verifică starea sigiliilor de pe urnele de votare, sigilează fanta urnelor de votare și introduce ștampilele cu mențiunea "VOTAT" într-un plic care se sigilează prin aplicarea ștampilei de control a secției de votare. Dispariția uneia sau a mai multor ștampile se consemnează în procesul-verbal prevăzut la art. 93.

Ștampilele vor fi introduse într-un plic de plastic transparent, înseriat, prevăzut cu sistem de sigilare, asigurat prin grija Ministerului Afacerilor Interne. -

Hotărârea Guvernului nr. 636/2016

(2) După efectuarea operațiunii prevăzute la alin. (1) președintele biroului electoral al secției de votare anulează buletinele de vot rămase neîntrebuintate și consemnează distinct, în procesele-verbale pentru fiecare tip de alegere, numărul buletinelor de vot anulate. În cazul în care există pachete intacte cu buletine de vot, mențiunea "ANULAT" se înscrie o singură dată pe pachetul respectiv și se aplică o singură dată ștampila de control.

(3) Se numără toți alegătorii din listele electorale permanente și suplimentare care au participat la vot și se consemnează numărul lor în rubricile corespunzătoare din procesele-verbale. Se îndosariază listele electorale suplimentare în ordinea întocmirii lor.

(4) Pentru fiecare tip de alegere se adună buletinele de vot utilizate așa cum rezultă din listele de alegător cu buletinele de vot neutilizate și anulate. Suma acestora, care trebuie să corespundă cu numărul de buletine primite în cadrul secției de votare, se consemnează în procesul-verbal. În cazul în care suma lor este alta decât numărul de buletine de vot primite, se precizează în procesul-verbal motivul pentru care apare eroarea, luându-se în considerare și întâmpinările și contestațiile adresate biroului electoral al secției de votare.

(5) În cazul în care suma nu se verifică, membrii biroului electoral al secției de votare pot avea opinii separate. Acestea se consemnează în procesul-verbal.

(6) După aceste operațiuni se procedează la deschiderea urnelor. Deschiderea urnelor se face în mod succesiv. Următoarea urnă se deschide numai după ce se efectuează numărătoarea buletinelor de vot și se consemnează rezultatele în procesul-verbal de la urna anterioară.

(7) 2 Președintele va citi, cu voce tare, la deschiderea fiecărui buletin, denumirea competitorului electoral votat și va arăta buletinul de vot celor prezenți.

(8) Pe formularul tipizat elaborat de Autoritatea Electorală Permanentă, unul dintre membrii biroului electoral, asistat de cel puțin încă un membru al acestuia, consemnează opțiunea ce rezultă prin citirea fiecărui buletin de vot.

(9) Fiecare buletin de vot citit și consemnat în formular este așezat de către președinte, ajutat de ceilalți membri ai biroului electoral, într-un pachet separat pentru fiecare competitor electoral.

(10) Pentru buletinele de vot nule, voturi albe, precum și pentru cele contestate se fac pachete separate.

Buletin de vot valid, nul și alb

Buletinul de vot este nul când - **art 92 (11)**:

- nu poartă ștampila de control a biroului electoral al secției de votare,
- are alt model decât cel legal aprobat
- ștampila este aplicată pe mai multe patruleterare ori în afara acestora.

Aceste buletine de vot nu intră în calculul voturilor valabil exprimate!

(12) În cazul în care există buletine de vot pentru care există opinii diferite privind valabilitatea votului, acesta va fi atribuit unui candidat sau va fi considerat nul, în funcție de părerea majorității membrilor biroului electoral al secției de votare.

Sunt valide:

buletinele de vot pe care ștampila a fost aplicată în interiorul unui singur patruleter;

buletinele de vot pe care ștampila aplicată depășește limitele patruleterului, dar opțiunea alegătorului este evidentă;

buletinele de vot pe care ștampila a fost aplicată de mai multe ori în interiorul aceleiași patruleter;

buletinele de vot pe care ștampila a fost aplicată în interiorul unui singur patruleter și în afara patruleterelor;

buletinele de vot pe care ștampila a fost aplicată în interiorul unui singur patruleter, dar pe buletin sunt înscrise diferite mențiuni ale alegătorului.

Voturile albe

Sunt voturi albe buletinele care nu au aplicată ștampila "VOTAT". Aceste buletine nu intră în calculul voturilor valabil exprimate – art 92 (13)

V. PROCEDURA PENTRU ÎNTÂMPINĂRI (SESIZĂRI)

Întâmpinările și contestațiile sunt o parte importantă a procesului de observare, astfel că vă rugăm să le acordați atenție sporită. Orice sesizare trebuie să se bazeze pe observație directă și nu pe informații obținute de la alte persoane.

O sesizare se face întâi verbal și ulterior scris, dacă nu se îndreaptă neregulile constatate. Vă rugăm să scrieți sesizările în 2 exemplare, dintre care unul va rămâne la dumneavoastră cu numărul de înregistrare și confirmarea primirii de către președintele BESV. Dacă nici în urma sesizării scrise neregulile semnalate nu sunt rezolvate, vă rugăm să ne contactați de îndată pentru a comunica mai departe cu biroul electoral de circumscripție.

Întâmpinările ar trebui să conțină cel puțin destinatarul (președintele BESV), numele și prenumele observatorului, seria și numărul actului de identitate, calitatea (observator acreditat), relatarea neregulii cu cât mai multe detalii (pe cât se poate citați articole de lege sau hotărâri BEC), secția de votare, data și semnătura. Vă rog să ne trimiteți și nouă o copie a sesizării, în orice format posibil (fotografiat, copie etc)

Pentru fapte grave (infrațiuni), vă rugăm să ne contactați cât mai curând pentru a lua o decizie împreună cu privire la modalitatea de soluționare.

Președintele biroului electoral al secției de votare sau, în lipsa acestuia, locțiitorul este obligat să primească și să înregistreze orice sesizare scrisă cu privire la nereguli produse în timpul procesului de votare, înaintată de membri ai biroului electoral al

secției de votare, candidați, observatori acreditați, reprezentanți acreditați ai presei scrise, radioului și televiziunii, români și străini, ori alegători prezenți în secția de votare pentru exercitarea dreptului de vot. În cazul în care i se înaintează sesizarea în dublu exemplar, președintele biroului electoral al secției de votare, respectiv locțiitorul acestuia va menționa pe copia care rămâne la persoana care înaintează sesizarea faptul că a luat cunoștință de sesizarea respectivă și numărul sub care aceasta este înregistrată. – **art 85 (9)**

BESV

e) rezolvă întâmpinările referitoare la propria lor activitate; - Art 18 (e)

BEJ – întâmpinările se fac de către Expert Forum, la sesizarea observatorului

f) rezolvă întâmpinările referitoare la propria lor activitate și contestațiile cu privire la operațiunile birourilor electorale ale secțiilor de votare sau, după caz, oficiilor electorale din cadrul circumscripției electorale în care funcționează; contestațiile se soluționează prin decizii care sunt obligatorii pentru biroul electoral în cauză, precum și pentru autoritățile și instituțiile publice la care se referă, sub sancțiunile prevăzute de prezenta lege; - Art 14 (1) f

Oficiile electorale de sector

b) rezolvă întâmpinările referitoare la propria lor activitate și contestațiile cu privire la operațiunile birourilor electorale ale secțiilor de votare de pe teritoriul sectorului la nivelul căruia funcționează - Art 14 (3) b

Cum fac o plângere penală?

Pentru fapte care privesc siguranța dumneavoastră personală sau celorlalți participanți la procesul electoral, puteți să sesizați de urgență primul echipaj de poliție sau suna de îndată la numărul de urgență 112. În orice situație, vă rugăm să ne contactați cu privire la aceste reclamații. Alternativ, puteți să intrați în prima secție de poliție sau parchet și redactați o plângere (dacă sunteți vătămat de infracțiune) sau un denunț (când cunoașteți despre o infracțiune).

Plângerea și denunțul se fac în scris și verbal. În scris va trebui să conțină: numele, prenumele, CNP, calitatea și domiciliul, descrierea faptei, precum și indicarea făptuitorului și a mijloacelor de probă, dacă sunt cunoscute. Puteți găsi modele de sesizări și plângeri penale pe pagina www.votcorect.ro.

Vă rugăm să nu faceți o astfel de sesizare fără să ne anunțați decât în cazuri de urgență.

VI. CONTRAVENȚII ȘI INFRAȚIUNI

Cine și unde poate sesiza comiterea unei infracțiuni electorale?

Orice persoană poate sesiza poliția sau parchetul, după regulile generale de sesizare în legătură cu săvârșirea unei fapte penale prevăzute în Codul de procedură penală. Persoana care face sesizarea trebuie să ofere probe în susținerea demersului său (fotografii/înregistrări). Sesizările pot fi făcute și ulterior datei comiterii faptei. Infracțiunile la legea electorală sunt specificate în Legea 286/2009 privind noul Cod Penal.

Se consideră infracțiune electorală	Detalii	Pedeapsa
Împiedicarea exercitării drepturilor electorale (art. 385 Cod penal) <i>Tentativa împiedicării exercitării drepturilor electorale se pedepsește, fiind prevăzută expres în art. 393 Cod penal.</i>	Împiedicarea, prin orice mijloace, a liberului exercițiu al dreptului de a alege sau de a fi ales	Închisoare de la 6 luni la 3 ani
	Atacul, prin orice mijloace, asupra localului secției de votare	Închisoare de la 2 la 7 ani și interzicerea exercitării unor drepturi
Coruperea alegătorilor (art. 386 Cod penal). <i>Nu intră în categoria bunurilor mai sus menționate bunurile cu valoare simbolică, inscripționate cu însemnele unei formațiuni politice.</i>	Oferirea sau darea de bani, de bunuri ori de alte foloase în scopul determinării alegătorului să voteze sau să nu voteze o anumită listă de candidați ori un anumit candidat	Închisoare de la 6 luni la 3 ani și interzicerea exercitării unor drepturi
Frauda la vot (art. 387 Cod penal) <i>Tentativa de fraudă la vot se pedepsește, fiind prevăzută expres în art. 393 Cod penal.</i>	Fapta persoanei care votează: fără a avea acest drept; de două sau mai multe ori; prin introducerea în urnă a mai multor buletine de vot decât are dreptul un alegător; prin utilizarea unei cărți de alegător sau a unui act de identitate nul ori fals; prin utilizarea unui buletin de vot fals	Închisoare de la 6 luni la 3 ani sau amendă și interzicerea exercitării unor drepturi

Violarea confidențialității votului (art. 389 Cod penal) <i>Tentativa de violare a confidențialității votului se pedepsește, fiind prevăzută expres în art. 393 Cod penal.</i>	Violarea prin orice mijloace a secretului votului	Amendă
	Dacă fapta a fost comisă de un membru al biroului electoral al secției de votare	Închisoare de la 6 luni la 3 ani sau amendă și interzicerea exercitării unor drepturi
Nerespectarea regimului urnei de vot (art. 390 Cod penal) <i>Tentativa de nerespectare a regimului urnei de vot se pedepsește, fiind prevăzută expres în art. 393 Cod penal.</i>	Deschiderea urnelor înainte de ora stabilită pentru închiderea votării	Închisoare de la 1 la 3 ani sau amendă și interzicerea exercitării unor drepturi
	Încredințarea urnei speciale altor persoane decât membrilor biroului electoral al secției de votare ori transportarea acestora de către alte persoane sau în alte condiții decât cele prevăzute de lege	Închisoare de la 3 luni la 2 ani sau amendă și interzicerea exercitării unor drepturi
Falsificarea documentelor și evidențelor electorale (art. 391 Cod penal) <i>Tentativa de falsificare a documentelor și evidențelor electorale se pedepsește, fiind prevăzută expres în art. 393 Cod penal.</i>	Falsificarea prin orice mijloace a înscrisurilor de la birourile electorale; înscrierea în copia de pe lista electorală permanentă ori de pe lista electorală complementară a unor persoane care nu figurează în această listă	Închisoare de la 1 la 5 ani și interzicerea exercitării unor drepturi
	Introducerea în uz sau folosirea unui program informatic cu vicii care alterează înregistrarea ori însumarea rezultatelor obținute în secțiile de votare sau determină repartizarea mandatelor în afara prevederilor legii; introducerea de date, informații sau proceduri care duc la alterarea sistemului informațional național necesar stabilirii rezultatelor alegerilor	Închisoare de la 2 la 7 ani și interzicerea exercitării unor drepturi

Ce fapte reprezintă contravenții la alegerile parlamentare, cum sunt sancționate, căror autorități trebuie sesizate?

Contravenție	Sanctiunea (amenda)	Cine constată și aplică sanctiunea
a) înscrierea în listele electorale a unor persoane fictive ori care nu au drept de vot	de la 4.500 lei la 10.000 lei	ofițerii și agenții de poliție din cadrul Poliției Române și ofițerii și subofițerii din cadrul Jandarmeriei Române împuterniciții președintelui Autorității Electorale Permanente
c) efectuarea de operațiuni în listele electorale permanente de către persoane neautorizate	de la 1.500 lei la 4.500 lei	împuterniciții președintelui Autorității Electorale Permanente
e) refuzul de a pune la dispoziția agenților constatatori documentele și actele necesare efectuării controlului	de la 1.500 lei la 4.500 lei	împuterniciții președintelui Autorității Electorale Permanente
g) distrugerea, deteriorarea, murdărirea, acoperirea prin scriere sau în orice mod a listelor electorale, a platformelor-program afișate sau a oricăror altor afișe ori anunțuri de propagandă electorală tipărite	de la 1.500 lei la 4.500 lei	ofițerii și agenții de poliție din cadrul Poliției Române și ofițerii și subofițerii din cadrul Jandarmeriei Române
j) nerespectarea deciziilor și hotărârilor birourilor și oficiilor electorale; nerespectarea hotărârilor, deciziilor și instrucțiunilor Autorității Electorale Permanente	de la 4.500 lei la 10.000 lei	ofițerii și agenții de poliție din cadrul Poliției Române și ofițerii și subofițerii din cadrul Jandarmeriei Române în cazul în care fapta este săvârșită de către persoane fizice sau de către persoane juridice de drept privat biroul electoral ierarhic superior pentru faptele săvârșite de birourile electorale împuterniciții președintelui Autorității Electorale Permanente în cazul în care fapta este săvârșită de partide politice, alianțe politice, organizații ale cetățenilor aparținând

		minorităților naționale, autorități ale administrației publice centrale sau locale
j) nerespectarea deciziilor și hotărârilor birourilor și oficiilor electorale; nerespectarea hotărârilor, deciziilor și instrucțiunilor Autorității Electorale Permanente	de la 4.500 lei la 10.000 lei	ofițerii și agenții de poliție din cadrul Poliției Române și ofițerii și subofițerii din cadrul Jandarmeriei Române în cazul în care fapta este săvârșită de către persoane fizice sau de către persoane juridice de drept privat biroul electoral ierarhic superior pentru faptele săvârșite de birourile electorale împuterniciții președintelui Autorității Electorale Permanente în cazul în care fapta este săvârșită de partide politice, alianțe politice, organizații ale cetățenilor aparținând minorităților naționale, autorități ale administrației publice centrale sau locale
j) nerespectarea deciziilor și hotărârilor birourilor și oficiilor electorale; nerespectarea hotărârilor, deciziilor și instrucțiunilor Autorității Electorale Permanente	de la 4.500 lei la 10.000 lei	ofițerii și agenții de poliție din cadrul Poliției Române și ofițerii și subofițerii din cadrul Jandarmeriei Române în cazul în care fapta este săvârșită de către persoane fizice sau de către persoane juridice de drept privat biroul electoral ierarhic superior pentru faptele săvârșite de birourile electorale împuterniciții președintelui Autorității Electorale Permanente în cazul în care fapta este săvârșită de partide politice, alianțe politice, organizații ale cetățenilor aparținând minorităților naționale,

		autorități ale administrației publice centrale sau locale
m) tipărirea fără drept de bulletine de vot, cu excepția specimenului anulat pus la dispoziția competitorilor electorali	de la 4.500 lei la 10.000 lei	ofițerii și agenții de poliție din cadrul Poliției Române și ofițerii și subofițerii din cadrul Jandarmeriei Române
n) refuzul de a permite accesul în secția de votare al candidaților, al persoanelor acreditate, al membrilor birourilor și oficiilor electorale și al reprezentanților Autorității Electorale Permanente să asiste la desfășurarea operațiunilor electorale	de la 1.500 lei la 4.500 lei	ofițerii și agenții de poliție din cadrul Poliției Române și ofițerii și subofițerii din cadrul Jandarmeriei Române
o) refuzul de a se primi și înregistra o sesizare, întâmpinare, contestație sau plângere scrisă înaintată în conformitate cu prevederile Legii nr. 208/2015, cu modificările și completările ulterioare	de la 1.500 lei la 4.500 lei	biroul electoral ierarhic superior pentru faptele săvârșite de birourile electorale
p) refuzul de a se conforma dispozițiilor președintelui biroului electoral al secției de votare cu privire la asigurarea ordinii în localul de vot și în împrejurimi	de la 1.500 - lei la 4.500 lei	ofițerii și agenții de poliție din cadrul Poliției Române și ofițerii și subofițerii din cadrul Jandarmeriei Române
q) înmânarea buletinului de vot unui alegător care nu prezintă actul de identitate ori care refuză să semneze în lista electorală în care este înscris pentru primirea buletinului de vot și a ștampilei de votare	de la 4.500 lei la 10.000 lei	ofițerii și agenții de poliție din cadrul Poliției Române și ofițerii și subofițerii din cadrul Jandarmeriei Române
r) neaplicarea pe actul de identitate a ștampilei cu mențiunea "VOTAT" sau a timbrului autocolant, precum și reținerea actului de identitate, fără motive întemeiate, de către	de la 1.500 lei la 4.500 lei	ofițerii și agenții de poliție din cadrul Poliției Române și ofițerii și subofițerii din cadrul Jandarmeriei Române

membrii biroului electoral al secției de votare		
s) întocmirea proceselor-verbale cu încălcarea dispozițiilor legale	de la 1.500 lei la 4.500 lei	biroul electoral ierarhic superior pentru faptele săvârșite de birourile electorale
t) încălcarea prevederilor art. 16; continuarea propagandei electorale după încheierea acesteia, precum și sfătuirea, în ziua votării, a alegătorilor la sediul secțiilor de votare să voteze sau să nu voteze un anumit partid politic, o anumită alianță politică, alianță electorală, organizație a cetățenilor aparținând unei minorități naționale ori un candidat independent	de la 4.500 lei la 10.000 lei	ofițerii și agenții de poliție din cadrul Poliției Române și ofițerii și subofițerii din cadrul Jandarmeriei Române
u) purtarea, pe durata votării, de către membrii birourilor electorale ale secțiilor de votare sau de către persoanele acreditate de ecusoane, insigne sau alte însemne de propagandă electorală	de la 1.500 lei la 4.500 lei	ofițerii și agenții de poliție din cadrul Poliției Române și ofițerii și subofițerii din cadrul Jandarmeriei Române
v) încălcarea de către membrii birourilor electorale a obligației de a participa la activitatea acestor birouri	de la 1.500 - lei la 4.500 lei	biroul electoral ierarhic superior pentru faptele săvârșite de birourile electorale
w) refuzul președintelui biroului electoral sau al locțiitorului acestuia de a elibera o copie certificată de pe procesul-verbal persoanelor îndreptățite potrivit prevederilor legale	de la 1.500 lei la 4.500 - lei	biroul electoral ierarhic superior pentru faptele săvârșite de birourile electorale
x) încălcarea de către asociații, fundații și instituții mass-media românești a condițiilor prevăzute de lege pentru desemnarea observatorilor interni și a reprezentanților instituțiilor mass-media	-de la 1.500 lei la 4.500 lei	ofițerii și agenții de poliție din cadrul Poliției Române și ofițerii și subofițerii din cadrul Jandarmeriei Române

y) Încălcarea de către persoanele acreditate a prevederilor art. 90 din Legea nr. 208/2015	de la 1.500 lei la 4.500 lei	ofițerii și agenții de poliție din cadrul Poliției Române și ofițerii și subofițerii din cadrul Jandarmeriei Române
z) Încălcarea prevederilor art. 88, 92 și 93 din Legea nr. 208/2015	de la 4.500 lei la 10.000 lei	biroul electoral ierarhic superior pentru faptele săvârșite de birourile electorale

VII. PRINCIPALELE ASPECTE DE LUAT ÎN CONSIDERARE

Principalele elemente la care trebuie să fiți atenți în ziua alegerilor sunt menționate în fișele de observare și în acest manual. Iată câteva chestiuni de luat în considerare și de urmărit:

- **influența autorităților sau partidelor locale în secțiile de vot.** Deseori se întâmplă ca persoane care nu fac parte din biroul electoral să încerce să influențeze procesul electoral prin presiuni asupra alegătorilor, observatorilor, celorlalți reprezentanți ai partidelor etc. În acest context, adresați-vă președintelui biroului electoral, pentru a lua măsuri și comunicați cu organizația care v-a acreditat sau sunați la call center
- **transportul organizat al alegătorilor.** Deși nu este o infracțiune în sine, poate deseori implica influențarea alegătorilor sau chiar mituirea acestora. Dacă observați astfel de activități, este de dorit să urmăriți activitatea pe termen mai lung, să notați numerele de înmatriculare și să le comunicați coordonatorului
- **necunoașterea legislației de către membrii biroului electoral.** Dacă observați probleme care rezultă din astfel de cauze, cel mai important este să faceți o observație, pornind de la textul legal, reproduș cât mai exact. Rețineți că nu faceți parte din biroul electoral, așadar nu încercați să controlați organizarea alegerilor. Nu participați la luarea deciziilor sau la numărarea voturilor.

Cele mai frecvente vulnerabilități le găsiți și în secțiunea de mai jos, preluată și adaptată din Manualul OSCE/ODIHR de observare a alegerilor, ediția a VI-a, <http://www.osce.org/odihr/elections/68439>

A. Observații la intrarea în secția de votare și în afara acesteia

- În secția de votare există materiale de campanie electorală sau se desfășoară activități de campanie?
- Se constată prezența unor mari grupuri de persoane în fața secției de votare? Dacă alegătorii își așteaptă rândul afară, aceasta se face de o manieră ordonată? Dacă persoanele prezente nu sunt alegători, există indicii privitoare la identitatea lor?
- Există indicii privitoare la acțiuni de intimidare?
- Alegătorii sunt îndemnați să voteze sau să nu voteze, sau să voteze într-un anumit fel?
- Sunt prezenți reprezentanții forțelor de ordine? Dacă da, comportamentul lor este adecvat?
- Accesul la secția de votare este dificil? Ar putea o persoană cu handicap să intre în secția de votare fără ajutor?

Observatorii trebuie să ia cunoștință de orice tensiuni neobișnuite manifestate la intrarea lor în secția de votare, fie din pricina prezenței lor, fie pentru alte motive. Este posibil ca primele câteva minute să fie esențiale pentru formarea unei impresii imediate și realiste asupra situației din secția de votare.

B. Întrebări pentru membrii BESV

Intrând în secția de votare, observatorii trebuie mai întâi să se prezinte ca observatori acreditați în fața președintelui comisiei electorale. Dacă președintele exprimă obiecții privitoare la prezența sau activitatea observatorilor, aceștia trebuie să explice calm și politicos că sunt acreditați în mod oficial să observe scrutinul.

Observatorii trebuie să discute cu mai mulți membri ai BESV care reprezintă diferite partide politice. Printre întrebările ce pot fi adresate membrilor secției de votare se numără următoarele:

- Cum au fost selectați membrii comisiei? Reprezintă ei partidele politice? Care este profesia lor în mod obișnuit?
- Sunt prezenți toți membrii comisiei? Există membri care au fost împiedicați să facă parte din comisie?
- Cum sunt împărțite îndatoririle membrilor comisiei secției de votare pentru a asigura eficiența și siguranța votării?
- Membrii comisiei de votare au participat la o instruire formală?
- Când au fost primite buletinele de vot și celelalte materiale necesare votării?

și cum au fost păstrate acestea înainte de ziua alegerilor?

- Câte buletine de vot au fost primite inițial de secția de votare respectivă?
- Există suficiente buletine de vot și materiale necesare votării?
- Care este numărul total al alegătorilor înscrisi pe liste de alegători la secția de votare respectivă și câți alegători s-au prezentat la vot?
- Există o listă de alegători care votează la domiciliu cu urna specială și, dacă da, există un număr neobișnuit de mare de alegători pe listă?
- Au existat cazuri în care alegătorii au fost împiedicați să voteze deoarece numele lor nu apărea pe liste la această secție de votare? Dacă unii alegători nu s-au prezentat cu actele de identitate necesare, cum s-a rezolvat această problemă?
- Au avut loc tulburări sau nereguli, au fost primite reclamații, și cum au fost rezolvate?

Observatorii trebuie să încerce să stabilească dacă membrii comisiei par a fi bine instruiți și s-au familiarizat cu procedurile de votare, dacă par a fi liberi să discute despre îndatoririle lor, precum și dacă par să-și îndeplinească îndatoririle în mod imparțial.

C. Observarea scrutinului în cadrul secțiilor de votare

Dincolo de conversația cu membrii comisiei, observatorii trebuie să urmărească cu atenție toate procedurile desfășurate la secția de votare. Observatorii trebuie să decidă pe baza judecății personale dacă anumite aspecte sau proceduri prezintă nereguli și să le semnaleze.

Printre problemele și procedurile care trebuie urmărite se numără următoarele:

- Există indicii de dezorganizare, ca de exemplu cozi neobișnuit de lungi sau întârzieri excesive?
- În secția de votare există materiale de campanie electorală sau se desfășoară activități de campanie electorală?
- Se încearcă să se solicite alegătorilor să voteze într-un anumit fel, sau se exercită presiuni asupra acestora? Există indicii privind anumite acțiuni de intimidare?
- În secțiile de votare se află reprezentanți ai poliției, ai forțelor de ordine sau ai autorităților guvernamentale?
- Sunt prezente în secția de votare alte persoane care nu par a avea funcții oficiale?
- Procesul de votare este administrat de alte persoane decât membrii

comisiei, respective operatorul de calculator sau membrii comisiei primesc instrucțiuni de la alte persoane?

- Cum se stabilește identitatea alegătorilor? Alegătorii prezintă documentele necesare?
- Alegătorii semnează în listele de alegători, iar cărțile lor de identitate sunt marcate cu timbrul autocolant?
- Există semnături aparent identice în lista de alegători?
- Există cazuri în care alegătorii sunt împiedicați să voteze deoarece nu sunt înscriși în liste?
- Buletinele de vot au ștampila secției de votare?
- Alegătorii primesc mai multe buletine de vot, sau există alte indicii privind votarea multiplă?
- Există indicii privind introducerea în urnă a mai multor buletine de vot decât cele la care au dreptul alegătorii?
- Alegătorii manifestă o bună înțelegere a procesului electoral, sau există un număr mare de alegători care solicită ajutor?
- Formatul secției de votare ar putea fi cauza compromiterii secretului votului?
- Alegătorilor li se permite să intre însoțiți în cabina de vot?
- Există alegători care votează în afara cabinei de vot?
- Sediul secției de votare este accesibil pentru o persoană cu handicap neasistată?
- Alegătorii care au nevoie de asistență primesc ajutorul adecvat?
- Urnele sunt amplasate în raza vizuală a comisiei electorale și a observatorilor?
- Urnele sunt sigilate corespunzător?
- Toate procedurile de votare sunt urmate eficient și adecvat?

D. Alte contacte stabilite la secțiile de votare

Pe lângă discuțiile cu membrii secțiilor de votare și constatările independente, observatorii trebuie să încerce să discute cu alți observatori sau delegați ai mass media sau partidelor politice întâlniți în secția de votare. Comentariile acestora pot oferi informații suplimentare privind atmosfera în care se desfășoară votarea la respectiva secție de votare și activitatea membrilor comisiei.

Observatorii trebuie să clarifice în discuțiile la care iau parte faptul că nu au

autoritatea de a remedia neregulile sau încălcarea legii, ci doar de a le semnala. Observatorii trebuie să informeze persoanele care au fost martori ai încălcării legii sau ai anumitor nereguli că au dreptul de a depune reclamații urmând procedurile oficiale stabilite la nivel național.

În toate conversațiile la care iau parte, observatorii trebuie să rețină faptul că unele persoane pot încerca să manipuleze informațiile transmise observatorilor pentru scopuri și interese proprii. Prin urmare, observatorii trebuie să evalueze pe baza judecății personale gradul de relevanță al informațiilor primite. Observatorii trebuie să facă întotdeauna distincția între informațiile bazate pe propriile observații și informațiile care le-au fost transmise de alte persoane. În cazurile în care se comunică informații primite de la alte persoane, este necesar să se menționeze măsura în care observatorii consideră că aceste informații sunt conforme cu realitatea.

Observarea numărării voturilor și centralizării rezultatelor

La încheierea votării și începerea numărării voturilor, observatorii trebuie să se afle în secțiile de votare, deoarece accesul după închiderea secțiilor de votare nu este permis; pentru siguranță, se recomandă observatorilor să nu mai părăsească secția de votare după ora 20:45. Procedura standard pentru închiderea secției de votare și numărarea voturilor începe cu anularea buletinelor de vot rămase neîntrebuințate și consemnarea numărului lor în rubricile corespunzătoare din procesul verbal. BESV sigilează separat ștampilele de vot, apoi urna de vot este deschisă și buletinele de vot sunt numărate și este întocmit procesul verbal.

Printre problemele și procedurile care trebuie urmărite se numără următoarele:

- Numărarea voturilor este efectuată de membrii comisiei sau sunt implicate și alte persoane?
- Membrii comisiei par a înțelege și respecta procedurile necesare?
- Buletinele de vot sunt numărate ordonat și în condiții de siguranță?
- Procedura de numărare a voturilor este transparentă? Sunt asigurate condițiile adecvate pentru observatori?
- Numărul alegătorilor care s-au prezentat la vot corespunde cu numărul buletinelor de vot din urnă?
- Buletinele de vot neutilizate sunt anulate și păstrate în condiții de siguranță?

- Buletinele de vot nule sunt identificate corect și uniform? Sunt buletinele de vot nule separate corespunzător și păstrate pentru o examinare ulterioară?
 - Buletinele de vot conțin anumite semne neobișnuite menite să compromită secretul votului?
 - Numărul buletinelor de vot nule pare neobișnuit de mare?
 - Numărarea voturilor respectă principiul potrivit căruia buletinul de vot este considerat valabil dacă intenția alegătorului este clară?
 - Buletinele de vot sunt sortate corect și numărate separat?
 - Controversele și contestațiile sunt rezolvate în mod satisfăcător?
 - Documentele oficiale ce conțin rezultatele scrutinului sunt completate corect la încheierea numărării voturilor și semnate de toate persoanele autorizate?
 - Observatorii au posibilitatea de a obține copii oficiale ale procesului verbal ce conține rezultatele scrutinului de la secția de votare?
 - Se constată acțiuni inoportune din partea forțelor de ordine și/sau poliției, ca de exemplu notarea datelor sau rezultatelor și raportarea acestora prin telefon?
 - Membrii comisiei sunt de acord cu procedura de numărare a voturilor și cu rezultatele? dacă există controverse, cum s-a procedat în acest caz?

După numărarea buletinelor de vot, rezultatele de la secțiile de votare sunt transmise la biroul electoral de circumscripție, unde sunt centralizate.

Posibile probleme de luat în considerare în timpul votării și numărării voturilor:

- Prezența reprezentanților poliției sau autorităților locale în vecinătatea secției de votare poate fi un instrument de intimidare, deoarece poate sugera că autoritățile monitorizează prezentarea sau neprezentarea alegătorilor la vot.
 - Acțiuni inoportune din partea forțelor de ordine și/sau poliției, ca de exemplu notarea sau raportarea prin telefon a datelor privind prezența la vot sau rezultatelor.
 - Prezența unor grupuri numeroase de alegători în vecinătatea secțiilor de votare poate indica faptul că participarea acestora la vot este coordonată și/sau nu rezultă din voința proprie; observatorii trebuie să cerceteze dacă asemenea grupuri sunt însoțite de persoane care le coordonează și dacă există indicii privind mita electorală.
 - Utilizarea neregulamentară a urnelor mobile (observatorii trebuie să rețină că numai alegătorii care au depus cerere scrisă pot utiliza urna mobilă).
 - Înscrieri fictive în listele suplimentare. În timpul votării, înainte de a ieși

din secția de votare (pentru orice motiv, inclusiv însoțirea urnei mobile) este recomandat ca observatorii să noteze de fiecare dată numărul alegătorilor înscriși pe liste suplimentare și să-l compare cu numărul alegătorilor înscriși pe liste suplimentare la întoarcerea observatorului în secția de votare, pentru a putea afla dacă într-un timp scurt comisia a înscris în liste speciale un număr anormal de mare de alegători.

- Urnă nesigilată (starea sigiliilor nu se menționează separat în procesul verbal).
- Confuzie sau lipsă de organizare, cazuri în care membrii comisiilor de votare nu urmează procedurile
 - Prezența persoanelor neautorizate în secțiile de votare
 - Desfășurarea activităților de campanie în ziua votării, materiale de campanie în secțiile de votare
 - Deschiderea cu întârziere a secțiilor de votare, întârzieri excesive în administrarea votării
 - Limitarea dreptului alegătorilor de a-și exprima votul
 - Cazurile în care identitatea alegătorilor nu este verificată
 - Cazurile în care secretul votului nu este asigurat, cabine de vot deschise
 - Inadvertențe în listele de alegători
 - Votarea în grup, votarea prin reprezentanți, votul multiplu
 - Introducerea în urnă a mai multor buletine de vot decât cele la care au dreptul alegătorii
 - Buletine de vot dinainte marcate
 - Absența materialelor electorale necesare
 - Activități inoportune din partea reprezentanților candidaților sau partidelor politice, imixtiuni în activitatea comisiilor electorale sau observatorilor
 - Înlocuirea urnei de vot cu o altă urnă de vot
 - Adăugarea unor buletine de vot după deschiderea urnei de vot
 - Proceduri dezordonate de numărare a voturilor
 - Participarea la numărarea voturilor a persoanelor neautorizate
 - Personal insuficient pentru efectuarea și supravegherea numărării voturilor
 - Excluderea unor membri ai comisiilor de votare sau unor observatori
 - Invalidarea arbitrară sau inconsecventă a buletinelor de vot
 - Pierderea unor buletine sau urne de vot

- Numărarea voturilor sau înregistrarea rezultatelor intenționat incorectă
 - Păstrarea în condiții precare a buletinelor de vot neutilizate
 - Procesele verbale ce conțin rezultatele scrutinului nu sunt completate la secția de votare sau sunt completate cu creionul și nu cu cerneală
 - Refuzul de a pune la dispoziția observatorilor copii oficiale ale procesului verbal
 - Transportarea materialelor electorale la biroul electoral de circumscripție nu se efectuează în condiții de siguranță
 - Falsificarea sau înlocuirea proceselor verbale; și
 - Lipsa transparenței sau proceduri nereglementare constatate în cursul centralizării voturilor.

#VOTCORECT: ASISTENȚĂ ELECTORALĂ GRATUITĂ

RAPORTEAZĂ NEREGULILE

0800 080 200

www.votcorect.ro

PROGRAM HOTLINE

Sâmbătă 10 decembrie: orele 13 - 19

Duminică 11 decembrie: orele 6 - 22

Oferim asistență electorală gratuită celor care au probleme sau neclarități legate de procedurile de vot, noutăți legislative și practice legate de organizarea alegerilor, decizii ale birourilor electorale, procedurile de observare sau sesizare a neregulilor. Fiecare sesizare va fi tratată cu atenție și va fi analizată de către echipa EFOR și Funky Citizens.

Apelurile sunt gratuite din rețelele Telekom, Orange, Vodafone, RDS și UPC.

TELVERDE

Expert Forum este un think tank din București înființat de experți cunoscuți în politici publice și reforma administrației. Domeniile pe care le acoperim includ: reforma administrației și integritate; descentralizare și finanțe publice; reforma justiției și anticorupție; politici sociale și pensii; energie și transporturi; sănătate; procese electorale și cetățenie activă.

office@expertforum.ro | www.expertforum.ro

021 211 7400

str. Semilunei 7, apt 1, București, Sector 2

Funky Citizens e o asociație de entuziaști care folosește online-ul pentru a implica mai mulți oameni în promovarea bunei guvernări și a implicării în „viața cetății”. Se ocupă de educație civică, bani publici, anticorupție și fact-checking. Cele mai cunoscute proiecte ale lor sunt www.factual.ro, www.banipublici.ro și www.maricorupti.ro

fiecare conteazăwww.fiecarevot.ro

www.votcorect.ro

Call center 0800 080 200